

USKRSLA LJUBAV

U klobučke duše vratila se radost,
zasjale od sreće
zaplakane oči!
jer čudo se zbilježilo od svih drugih reči:
da čovjek je živio uskrsnućom ljubavi
iz hladne grobnice!

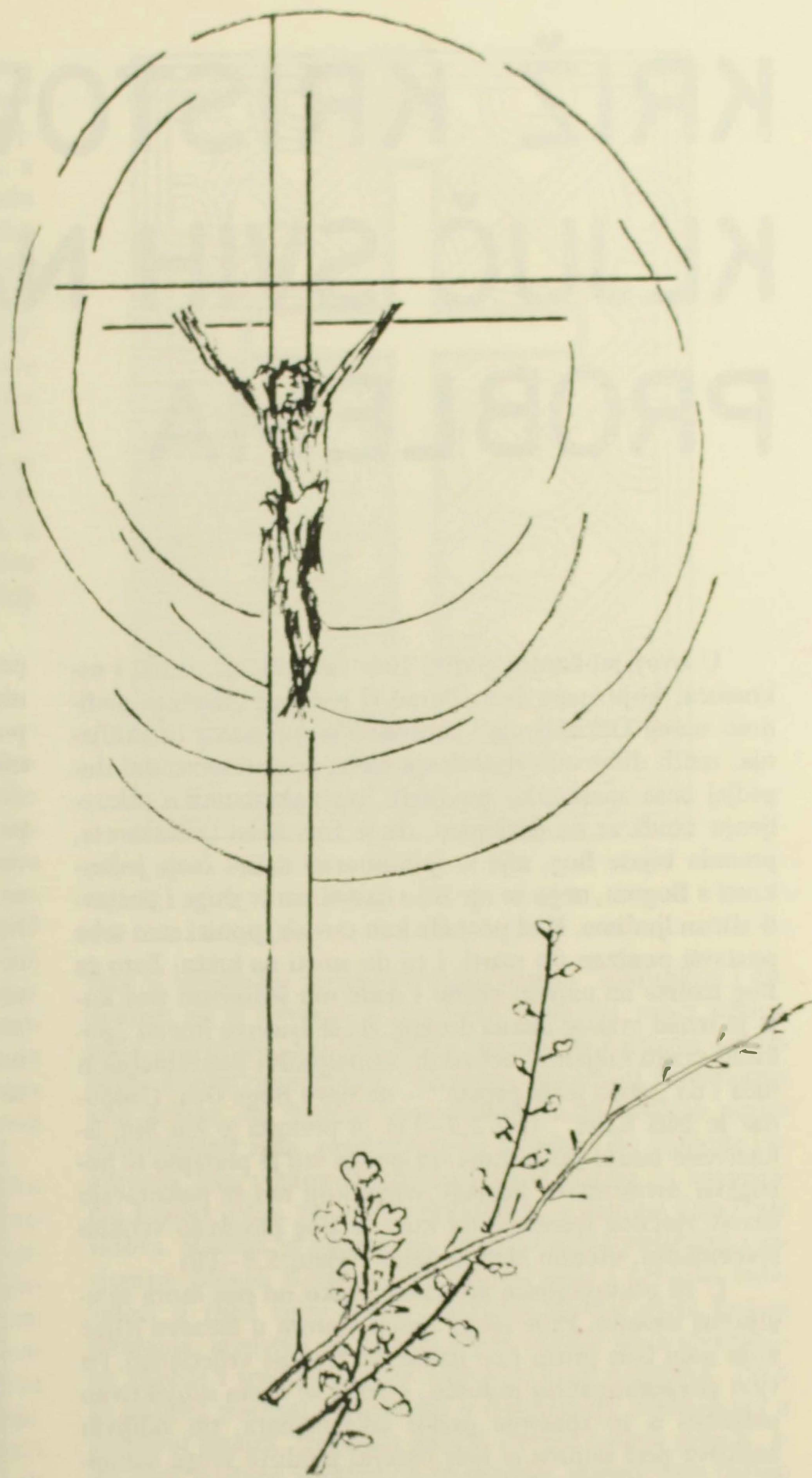
U slomljena srca vratila se nada,
koja traže boli
tako brzo lječiti,
porasla je vjera u božanstvo Tvoje
i shvatili sad su,
premnogi već kasno,
snagu Tvojih riječi...

Tvoje, Kriste, Tijelo izranjeno prije
od bičeva oštih mačeva i krvavo
pod križem je teškim iznemoglo palo,
kako nam je krasno
hako u uskrsnuću hladnoga groba
bijelilo i sjalo...

Tvete oči svete, koje su bile
bježune suza kad si s križa
gledao ljudsku mršinu i zlobu
i sad si se stalo,
skrivene bile kao da nisu
u hladnome grobu.

Zasjalo je nebo pomladjenim suncem,
zapjevala su himne Tvojoj slavi,
vskakali se ljudi
dijeli i grubi,
a oči Tvoje plavetne i svete
gledati mogla samo čista duša,
koja Te, Kriste,
beskrdno ljubi...

Aleksa Kokić

BAČKO KLASJE
VJERSKO-INFORMATIVNI LIST

God. XIII.

br. 23

20 dim.

3. IV. 1983

KRIŽ KRISTOV KLJUČ SVIH NAŠIH PROBLEMA

U ovoj jubilarnoj godini Isusova trpljenja, smrti i uskrsnuća, koju papa Ivan Pavao II proglasi „Svetom godinom našeg Otkupljenja“ centralna misao našeg razmišljanja, naših duhovnih nastojanja treba postati centralni događaj naše spasenjske povijesti. Sva naša nauka o otkupljenju svodi se na činjenicu, da je Isus Krist iz Nazareta, premda bijaše Bog, nije se ljubomorno držao svoje jednakosti s Bogom, nego se nje lišio uzevši narav sluga i postavši sličan ljudima. Kad postade kao čovjek, ponizi sam sebe postavši ponizan do smrti, i to do smrti na križu. Zato ga Bog uzdiže na najvišu visinu i dade mu jedincato ime koje je iznad svakog imena drugog, da se Isusovu imenu „pokloni svako koljeno“ nebeskih, zemaljskih i podzemaljskih bića i da „svaki jezik prizna“ – na slavu Boga Oca: Gospodar je Isus Krist.“ (Fil 2,5–11) „I premda je bio Sin, iskustveno nauči poslušnost od onoga što je pretrpio te postigavši savršenstvo, postade svima koji mu se pokoravaju uzrok vječnog spasenja, on koga je Bog proglasio velikim svećenikom, sličnim Melkisedeku“ (Hebr 5,8–10)

U tu otkupiteljsku stvarnost svako od nas mora se uključiti osobno. Prije svega živom vjerom u Isusovu Riječ koju nam Isus pruža kao istinu od životne vrijednosti. Po vjeri potpomognutoj milošću, čovjek se mora subjektivno uključiti u to spasenje preko sakramenata, tih vidljivih znakova pod kojima je Isus ostavio plodove svoga otkupljenja da se koristeći tim sredstvima, oslobodimo grijeha i rastemo u ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Tako naš život postaje svjedočanstvom otkupljenja, a njegovu puninu očekujemo u najtješnjem sjedinjenju s Njim poslije naše smrti, a osobito poslije dana Suda, kada će i naše tijelo biti dionikom toga jedinstva i sreće. U tom smislu ponavljamo kroz ovu korizmu toliko puta: „Klanjamo Ti se, Kriste, i blagosivljamo Tebe, jer si svojim svetim Križem sav svijet otkupio!“ (Pobožnost Križnog puta)

U Isusovu križu otkrivam smisao moje patnje

Tako pojednostavljeno iznesena stvarnost našeg otkupljenja rijetko se u životu javlja u tako jednostavnoj formi. Na tom našem životnom putu, osim Isusa i duše to jest čovjeka, stoji mnoštvo životnih stvarnosti. Čovjek se sa tim stvarnostima susreće; one mu često postaju ili pomoć na tom putu prema otkupljenju, ili na žalost, još češće puta zaprekama. Jedna takova stvarnost je upravo ljudska

patnja. Svijet oko nas pruža veoma žalosnu sliku cijelog niza ljudskih patnji različitih oblika, od fizičke bijede do potpune dezorijentacije duha. Ta stvarnost je barem jednim svojim dijelom prisutna i u mojoj duši. Da li je za mene patnja normalna stvarnost života koju ja, kao kršćanin, primam kao normalni sastavni dio života? Zar Krist ne govori tako jasno, da svako tko želi biti njegov učenik, neka se odreće sebe i „uzme svoj križ i slijedi mene“ (Mt 16,24) Na drugom mjestu jasno govori „Tko ne uzme svoj križ i ne ide za mnom, nije me dostojan.“ (Mt 10,38) Koliko je to svjetlo za moj život? Kada čovjek zna da je Krist ne samo učio nego to i svojim primjerom pokazao, kako je to novo svjetlo na tu životnu stvarnost. Koliki se ljudi muče sa smislom patnje? Nije patnja nikome laka, ali ovako o-

svjetljena daleko se lakše podnosi. A kada tome dodamo svijest da je Krist za mene trpio, te je i meni ostavio mogućnost da svojim patnjama nadopunjujem ono što manjka Kristovim patnjama za Tijelo njegovo koje je Crkva, a sadanji Papa želi ovu nauku u nekom smislu proširiti kada veli: „Ljudske patnje su zajednička baština svijetu“. Svako od nas može doprinjeti dio svoje patnje za Crkvu i čovječanstvo. Velika Tajna „kada budem podignut“ (Iv 3,13) sve ću privući sebi!? Velika otkupiteljska snaga osobne patnje. Ali na sve to pada veliko svjetlo Uskrsa. „U svijetu ćete imati patnju. Ali, ohrabrite se: ja sam pobijedio svijet!“ (Iv 16,33). Činjenica da je Krist uskrsnuo potvrđuje da je svaka njegova riječ istina, a svaka patnja da se bogato naplaćuje u smislu Isusova obećanja, da sve što je učinjeno jednom od onih najmanjih, on plaća, ima tek u uskrsnuću pravi smisao i ispunjenje. Tako eto u Isusovu trpljenju i smrti, mogu naći rješenje svojih osobnih patnji koje god naravi one bile.

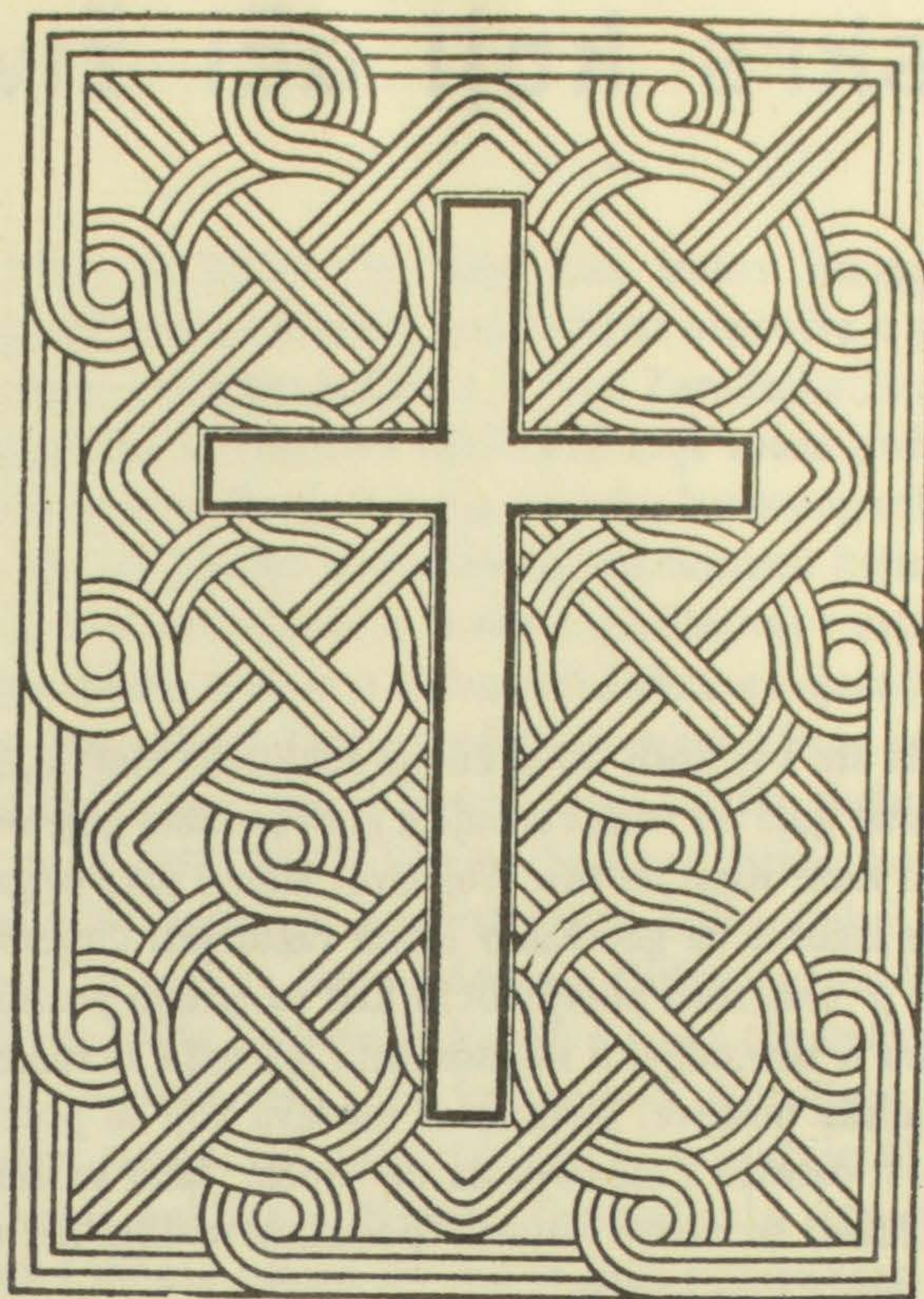
Patnja čovjeka u Isusu dobiva svoje osmišljenje

Promatranje Kristova trpljenja i dobrovoljnog umiranja iznova će biti poticaj za sve Kristove sljedbenike, kako bi se zauzeli svim silama da isuše svaku suzu, nahrane svaka gladna usta, ovlaže svake usne u vrućici, da zaviju svaku ranu, da utješe svakoga koji je nadu izgubio, da duhom podignu svakoga koji je klonuo, jer to je zapovjed, „Štogođ učinite jednom od ovih najmanjih, meni ste učinili!“ Tako proslava ovog jubileja dobiva svoje ljudsko lice i pokazat će se u zauzetijoj ljubavi ostvorenoj u sasvim konkretnoj službi i pomoći svoj našoj trpećoj braći, bez obzira da li oni pripadaju zajednici Crkve ili ne! No to je samo jedan vid kojim Kristovo trpljenje zahvaća sasvim konkretnog čovjeka i pomaže mu.

Samo na to svesti Kristovu pomoć trpećem čovjeku bilo bi osiromašenje njegove velike poruke. Dok konkretno pomažemo čovjeku patniku, mi time pripremamo njegovo srce da bude sposobno prihvatiti Isusovu poruku gledom na patnju. Prije svega stavljaјуći Isusa kao uzor u prihvaćanju patnje kao izraza Božje volje i ljubavi i u podnošenju patnje, jer će njegova muka i umiranje postati za sva vremena nenadmašiva škola strpljivog i predanog trpljenja. Možda najjače od svega je svijest da ta patnja radja život i to u njegovoj punini to jest ne samo ovdje na zemlji, kroz radost, mir i sreću koju takav patnik osjeća u duši, nego taj život se prenosi na patnikovu okolinu u vidu životnog optimizma i taj život se nastavlja i sa onu stranu zastora smrti i traje bez kraja kroz svu vječnost. Ono najveće, što u ovoj Isusovoj školi patnje možemo naučiti, jest trpjeti za druge iz ljubavi prema Bogu i njima. Najveća stvar, koju nas je Isus naučio, jest supatnja s njime. Što drugim riječima znači patiti i svoje patnje sjedinjavati s njime, darujući to za Crkvu i cijeli svijet, ali i za svakog pojedinog čovjeka.

A kako to činiti?

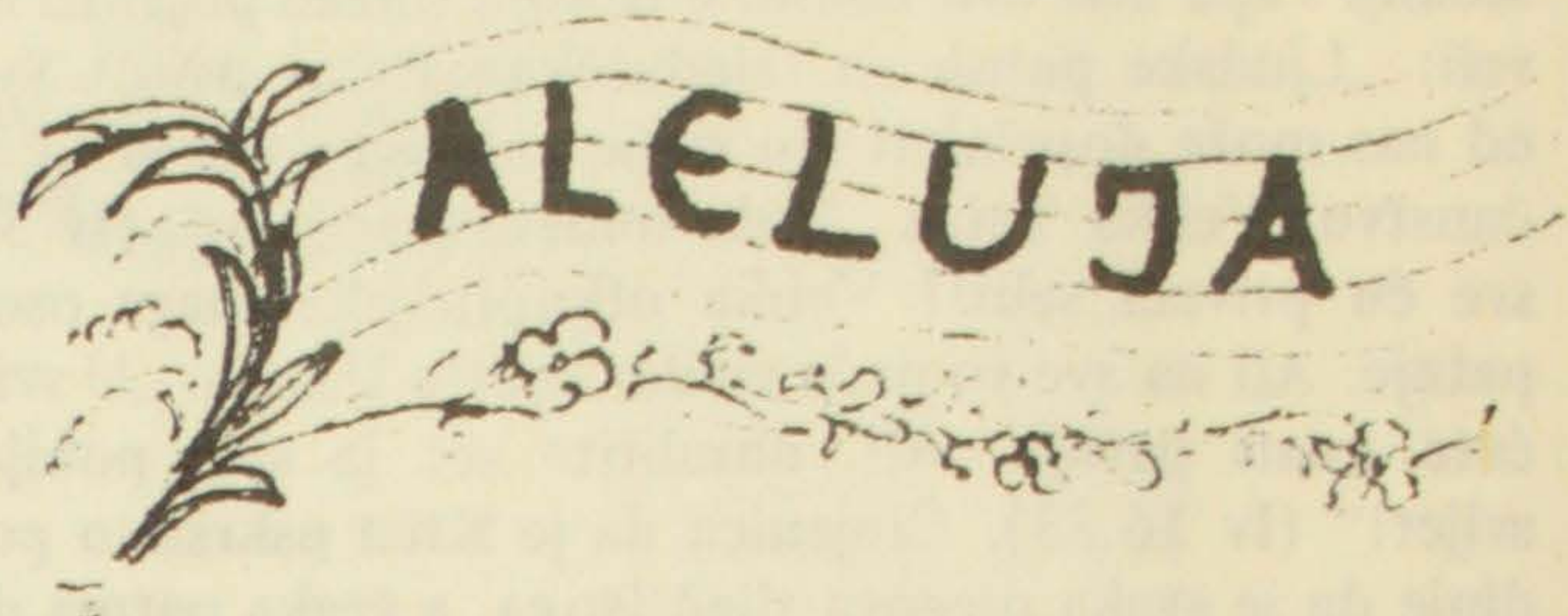
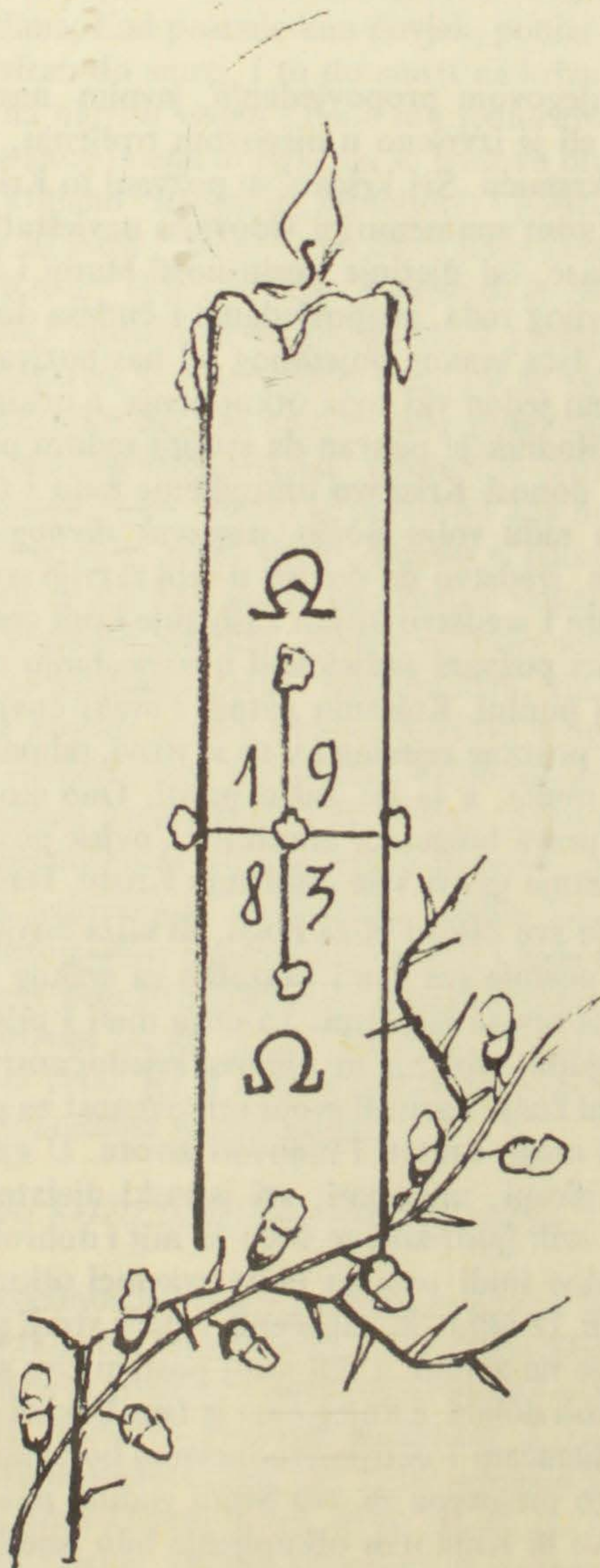
Prije svega u sebi buditi živu vjeru da je patnja dar i poziv kojim nas Bog želi počastiti da mognemo s njime suradivati u spasavanju svijeta u najodličnijem smislu. Mi znademo da je Isus počeo svoje djelo otkupljena svijeta i svakog čovjeka svojim začecem i rođenjem, da ga je nastavio svojim božanskim primjerom rada u skrovitosti svoga nazaretskog doma. Osobito je to otkupljenje došlo do iz-

raza u njegovom propovjedanju, javnim nastupima i čudesima, ali je izvršeno u njegovom trpljenju, mucu, umiranju i uskrsnuću. Svi kršćani su pozvani to Kristovo otkupljenje u svim spomenutim vidovima navještati naraštajima koji dolaze, od djetinje poslušnosti Mariji i Josipu preko djelotvornog rada, propovjedanja i čudesa do trpljena i umiranja. Isus svakog pojedinog od nas poziva da navještamo barem jedan vid toga otkupljenja, a nekima daje i više vidova. Radnik je pozvan da svojim radom poštenim i savjesnim donosi Kristovo otkupljenje radu i čovjeku rada, videći u radu volju Božju, nastavak divnog djela Božjeg stvaranja, sredstvo da čovjek u sebi razvije svoje stvaralačke talente i sredstvo kojim zaslužuje kruh svagdanji. Tako su patnici pozvani sudjelovati u navještanju otkupljenja u njegovoj punini. Kršćanin patnik i svaki čovjek patnik, ako toga postane svjestan i u to se uživi, odmah biva riješen najteže muke, a ta je: zašto patiti. Ono što dalje slijedi, postaje prava božanska avantura. Čovjek postaje sve strpljiviji. Patnje ga sve više približuju Kristu. Duša kroz te boli postaje sve čišća i bliža Bogu, ali bliža čovjeku. Patnikovo srce postaje sve šire i zauzetije za svakog čovjeka, a osobito za onoga koji trpi. Ta duša moli i prikazuje patnje za sve ljude. Dirljiva su njihova svjedočanstva i iskustva. Kako oni znaju darivati svoju prikovanost za postelju da bi se drugi mogli kretati i radovati životu. U njihovu srcu su Papa, biskupi, misionari, svi istinski djelatnici vesele vijesti do svih ljudi koji se bore za mir i dobrobit čovječanstva. Takvi ljudi postaju pravi svjedoci otkupljenja ovdje na zemlji. Iz njihovih napaćenih srdaca struji punina života već ovdje na zemlji, a oni sami postaju živa svjedočanstva života koji dolazi, a kojeg nam je Isus Uskrsli pokazao svojim uskrsnućem i četrdesetodnevnom boravkom među nama. Evo programa za ovu Svetu godinu našega otkupljenja, kako bi Kristotvo otkupljenje bilo osjetljivo približeno čovjeku naših dana, tu u našim prostorima.

Uskrs koji uči živjeti

Možda ste i vi došli do sličnoga zaključka. Naime, život se nađe tamo gdje se troši i daruje, a gubi se tamo gdje se štedi. Kao što kaže Krist, da tko svoj život izgubi, naći će ga, a tko ga nađe, izgubit će ga... Kako inače razumjeti činjenicu što su nam je naši stari posvjedočili kad su strogo postili cijelu Korizmu o siru, mlijeku i krumpiru..., premda su radili teške poljodjelske poslove. Sjetimo se muževa koji su pored toga znali još ostaviti i cigaretu da ne zapele iako su bili veliki pušači. Mladi su dobro pamtili 'poslidnju nedilju' jer više nije bilo igranke do Uskrsa.

Tajna je to koja potiče na razmišljanje. Posebno sada kad se nalazimo u Korizmi i spremamo se proslaviti USKRS, blagdan života. Poziv je toi od novog kardinala Franje Kuharića prigodom slavlja 27. veljače o.g. u Zagrebu kad su ga posjetili između ostalih i bački Hrvati. Tom zgodom je Kardinal uputio par toplih riječi: 'Bio sam nekoliko puta u Bačkoj i rado sam gledao one ravnice na kojima živite, na kojima se nade, na kojima ne mojte umrijeti, nego nastavite živjeti. Nastavite u svojim obiteljima čuvati i prenositi život, nastavite čuvati baštinu pradjedova, baštinu vjere i baštinu zajedništva u jednoj svetoj katoličkoj i apostolskoj Crkvi. Njegujte svoj jezik i svu ljubav prema vrijednostima koje jedan narod čine onim što jest sa svojom općom baštinom i srca i uma i običaja i povijesti.'

Dok ovog Uskrsa budemo jeli ona divna, rekao bih liturgijska jela: janje, jaja, hren, pletene kolače..., znajmo prepoznati snagu vjere naših pradjedova koji su i kroz jelo htjeli potvrditi da vjeruju ono što slave i da ŽIVE ONO ŠTO VJERUJU. Janje je veza sa izraelskom Pashom, kad se kolje janje, te s beskvasnim kruhom, vinom i gorkim zeljem blaguje na spomen 'izlaska iz zemlje robstva.. To je janje slika Janjeta Božjega-Isusa za kojega je Ivan Krstitelj rekao: 'Evo Jaganjca Božjega, evo Onoga koji o uzima grijehe svijeta...' Ta su se jela od naših kućanica divno pripremala i na veliku Subotu nosila na 'posvetilište'. Kad su svi članovi obitelji na Uskrs rano blagovala Božansko Janje u sv. Pričesti, onda su se ova posvećena jela sa posebnom slašću pojela...

Bili su okrenuti životu. Najčešće je bilo novorođenče uzrok posjeta kad se nosilo 'jesti'. Vjenčanja su bila događaj. Groblja su nam bila jednostavna, rekao bih siromašna (iako uredna). Umiralo se, ali još više rađalo. Danas... Treba li govoriti da je veliki vijenac, grobnica i sanduk što bogatiji... Kao da smo se okrenuli samo grobljima... Ulice su nam sve siromašnije djecom, škole po salašima su porušene, a i salaši sa njima. Mnoge ulice u gradu su nastanjene ovako: jedna sama baka, stara djevojka sama, baka i dida, prazna kuća, pa opet sama jedna osoba...

Krist je rekao, da se drvo koje ne rađa siječe i u oganj baca... I mi volimo drvo koje nam rađa plodovima. Bog nas ovog Uskrsa zove na Život. Onako kao što je u Starom Zavjetu govorio Izraelcima: 'Evo stavljam pred vas život i smrt Život birajte...!'

Takav Uskrs je ljepši i sretniji. A taj vam upravo i srdačno čestitamo!

Uskrs u znacima

Čovjek se izražava znakovima. Najosnovniji znak među ljudima je RIJEČ. Svi služimo tim znakom pa i nismo dovoljno svjesni koliko je to bogatstvo za nas, naime, izražavati se tim znakom. I geste mogu postati znakovi u ljudskom životu. Predmeti se upotrebljavaju kao znakovi da po njima bolje shvatimo željenu poruku ili dublje doživimo ideju, misao poruku. S više znakova bivamo cjelovitije zahvaćeni. Kršćanska liturgija je sva satkana od poruke u sva tri riječ, gesta i simboli. Svima nam je poznato da je vrhunac vjerskog doživljavanja u liturgiji. Ona nije samo znakovito činenje, nego je u znaku stvarno događanje. Liturgija je istiniti događaj dijaloga i susreta Boga s čovjekom. U liturgiji se otajstvo stvarno i događa. Što označuje to stvarno i daje. To mi vjernici nikako ne smijemo zaboraviti.

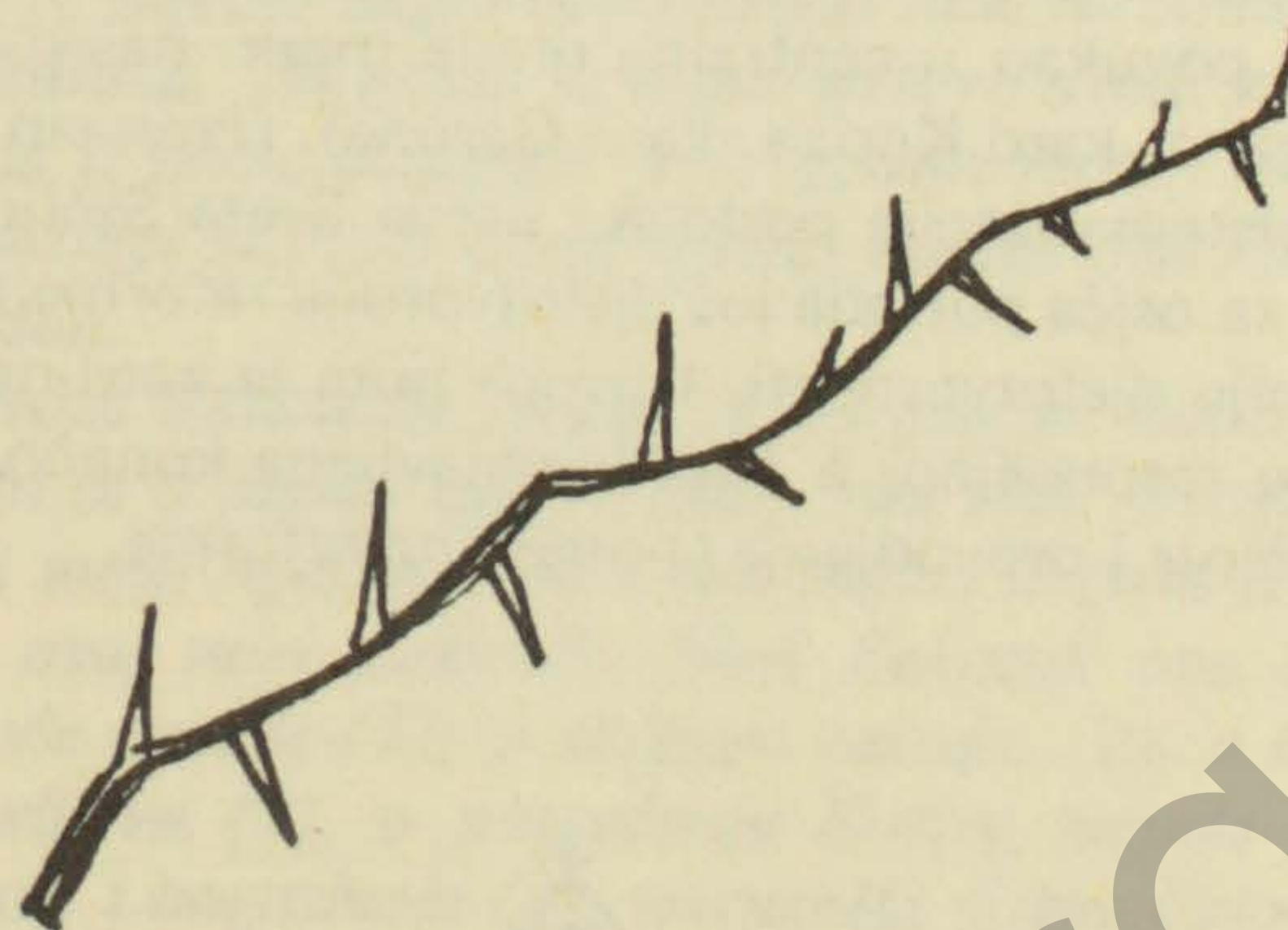
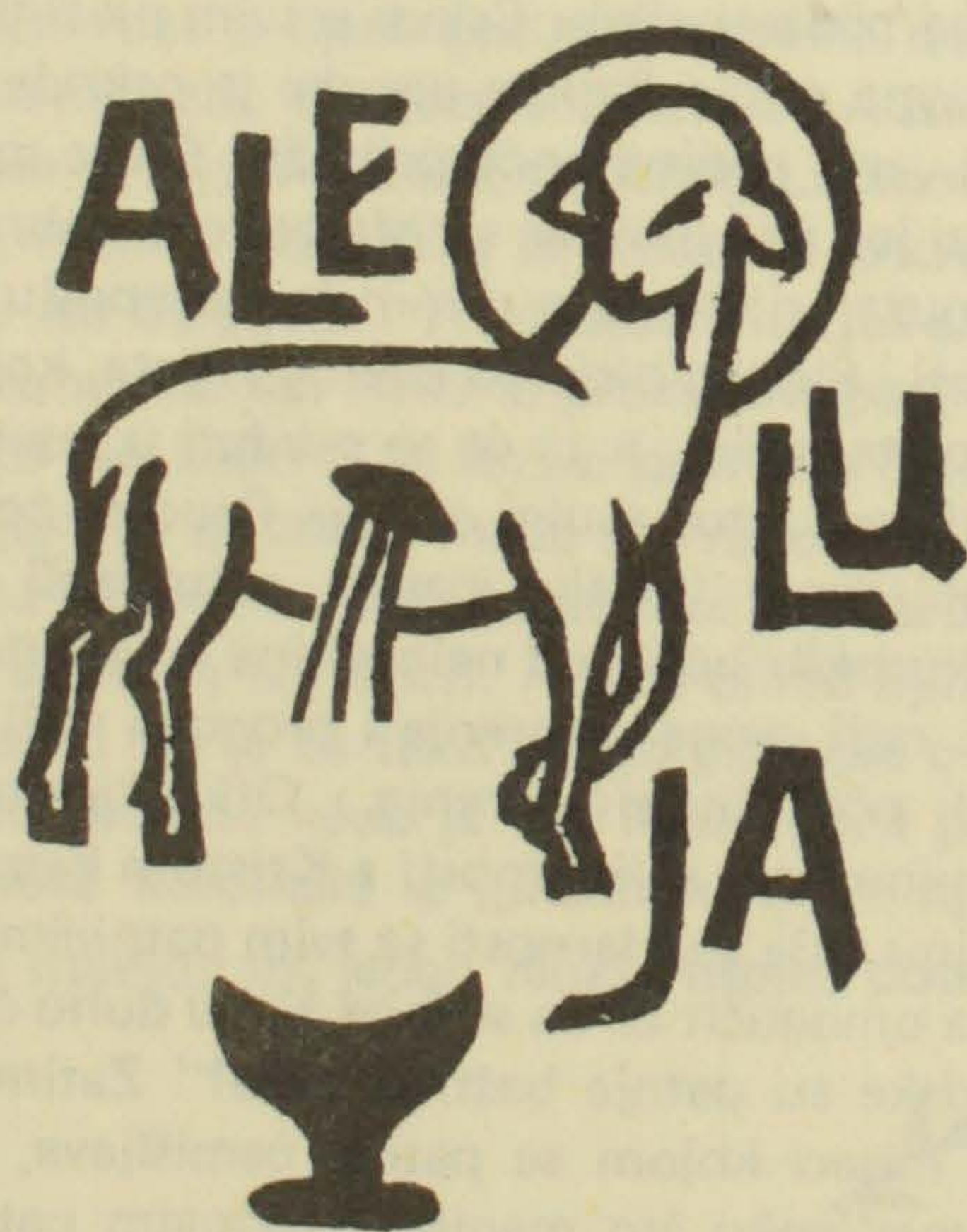
Vrhunac liturgije je pak u svetom Trodnevlju. Kako tih da na slavimo misterij otkupljenja, tako nam se on i daje u znakovima liturgije.

Veliki PETAK je sav u znaku križa. Sluša se riječ o Kristovoj muc i smrti. Unosi se ili otkriva drvo križa. Drvo je stablo koje je čovjeku u raj postalo stablo grijeha, a križ je stablo koje jeurodilo Novim Adamom i zato je križ centralni znak ljubavi, otkupljenja, novoga ploda. Tada se pred križem molimo za sve. To su te prelijepa molitve velikog Petka. Obred završava pričesću.

Velika SUBOTA je dan kad nema liturgije. To je najtužniji dan u crkvenoj godini. Krist otpočiva u grobu nakon djela otkupljenja. Crkva je 'bez Zaručnika'. No, tim više je znakovito USKRSNO BDJENJE koje može početi već u subotu navečer. Sve je bdjenje u znaku izvršenog otkupljenja koje za nas postaje događeno u sakramentu krštenja. Radi toga je sve sve bdjenje u znaku toga. Blagoslov vatre je slika novoga života koji se u nama pali. Uskrsna svijeća je slika sa moga Isusa Krista koji prosvjetljuje svijet. Njemu se pjeva uskrsni hvalospjev, pali tamjan. U tome svjetlu slušamo obilje poruke iz Božje Riječi i to tri do devet čitanja koja govore o spasenju Božjem u povijesti. Drugi veliki simbol ove noći je voda. Po vodi se preporučamo u Duhu Svetom. Voda jeslika života. Voda krštenja je kupelj novoga života koji se rađa u duši novokrštenika i nas koji te noći obnavljamo svoj krsni zavjet (savez). Od najljepših riječi ove noći je ALELUJA, što znači uskliknuti: Hvalite Gospodina! A što bi drugo čovjek i mogao nakon što mu je Bog učinio, nego kliknuti: ALELUJA! Vrhunac svega je Uskrsna Euharistija, kad Bog u našoj sredini posadašnjuje svoj Pashalni Misterij. I kao što slova na uskrsnoj svijeći označuju Alfa i Omega, da je Krist uvijek isti i početak i svršetak života i ove godine 1983.

Velika je milost kad možemo ove znakove promatrati s razumijevanjem i kad snagom vjere oni postaju život u nama novi život i ovog Uskrsa!

AK

SRETAN USKRS

SVIMA KOJI VJERUJU U USKRSLOG

Želi uredništvo

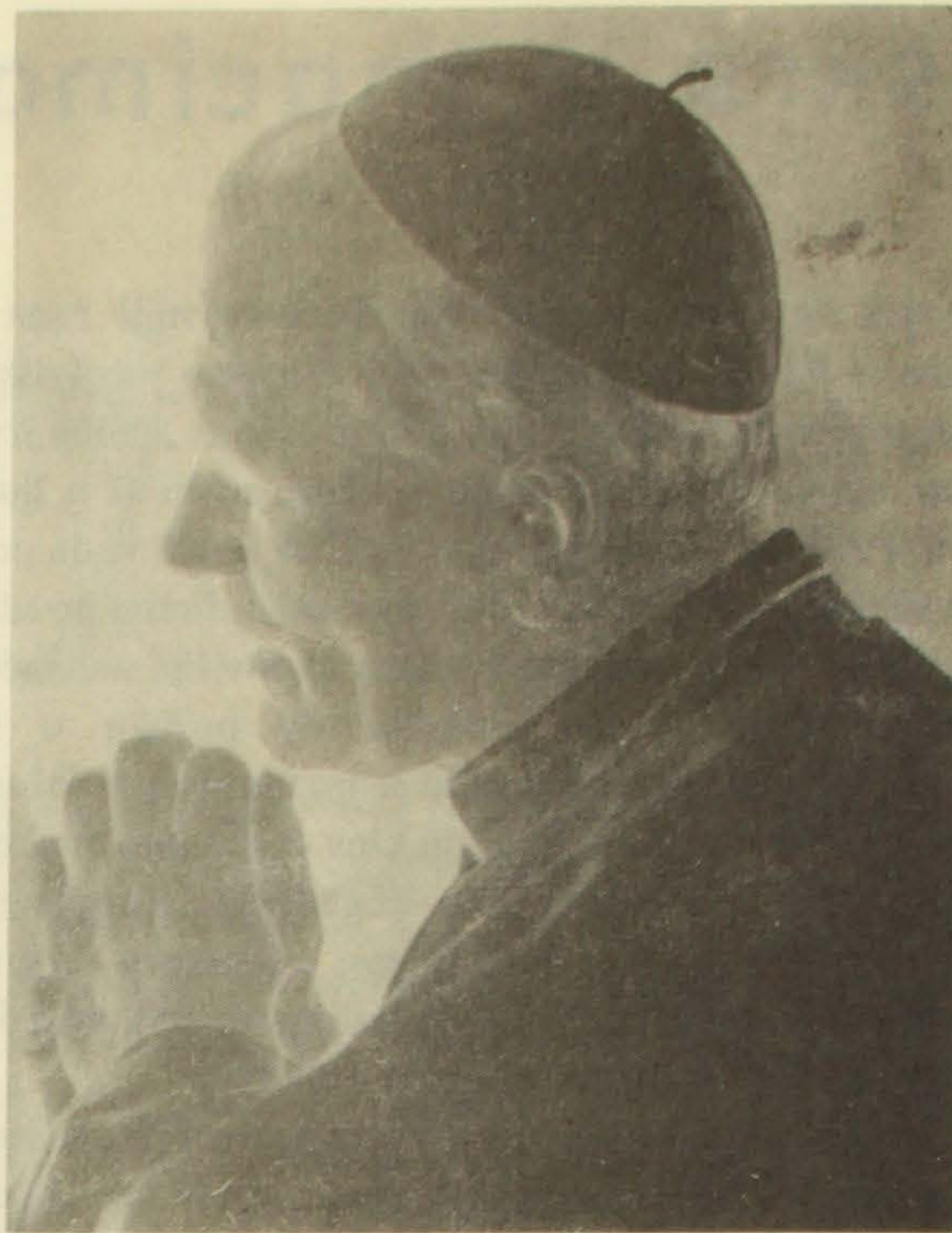
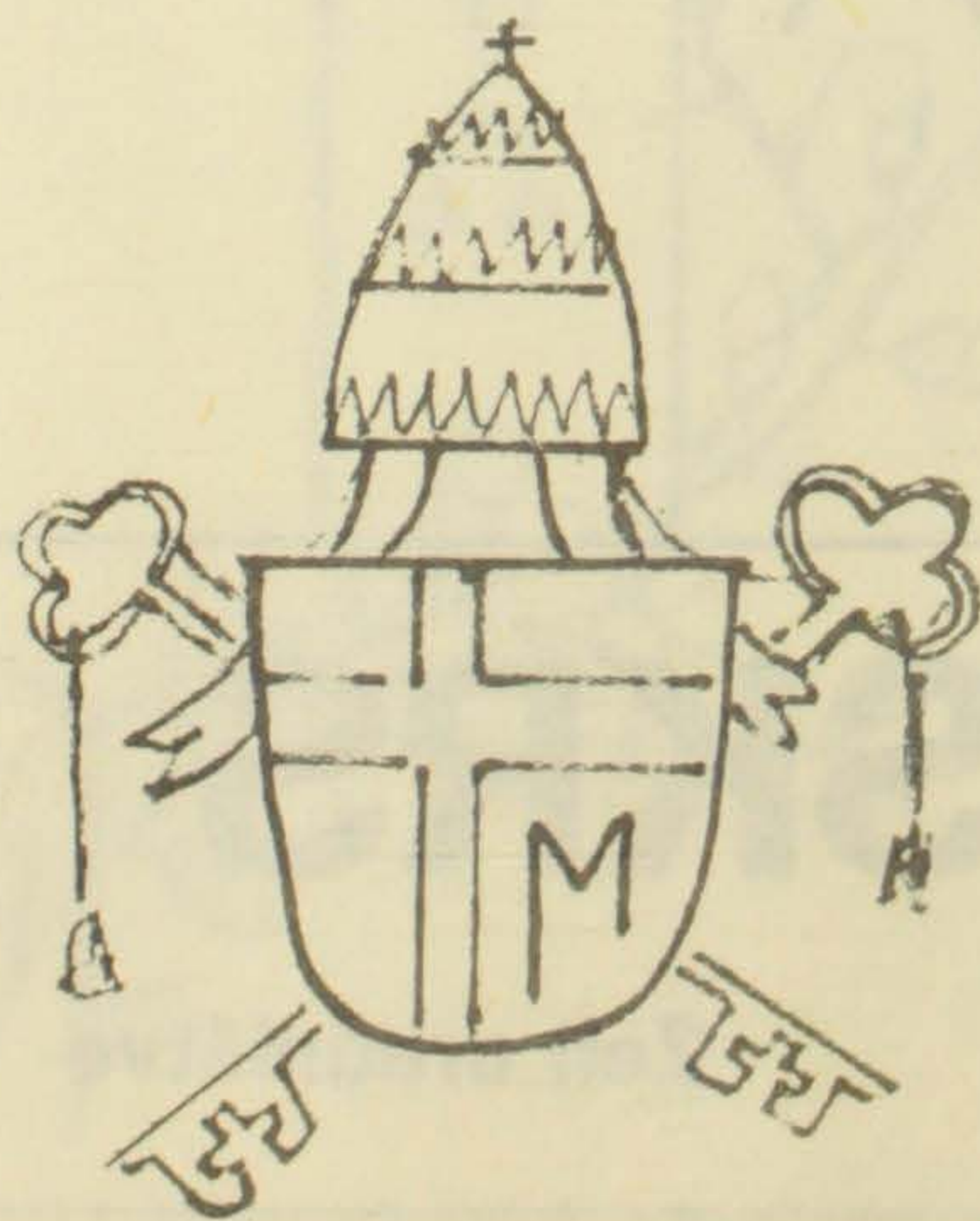
U papom Ivanom Pavlom II.

„OTVORITE VRATA OTKUPITELJU“

Površnom promatraču velike Papine aktivnosti mogla bi se uvući sumnja da određena područja života i rada, osobito ona koja su manje dostupna javnosti, možda ostaju ne zahvaćena radi velike Papine zauzetosti. No kada u javnost dodje jedna vijest, da napr. Papa vodi brigu o tome kako iskoristiti prostor jedne velike dvorane (danas već premalene!) za audijencije u Castel Gandolfu, onda čovjek vidi sav raspon Papine aktivnosti.

Reforma Kurije

Na Koncilu i na raznim sjednicama kardinalskog zbora i drugim instancama u Vatikanu mnogo se je raspravljalo o tome kako centralne urede Svete Stolice, kako Papine savjetodavne, nadzorne i izvršne ustanove, što više internacionalizirati i učiniti ih pastoralno djelotvornijima za cijelu Crkvu. Tako je i na prošloj sjednici cijeloga kardinalskog zbora u kasnu jesen prošle godine, opet bilo riječi o reformi centralnog aparata univerzalne Crkve. Iako je papa Pavao VI učinio nekoliko zahvata u reformi vatikanske kurije i učinio veoma mnogo za njezinu internacionalizaciju, sjetimo se samo kolike je kardinale i prelate iz raznih naroda povukao u centralne urede (napr. našeg kard. Franju Šepera, kard. Knoxa, kard. Garona). Napravio je i određene sistematizacije poslova i ureda Svete Stolice, no još uvijek se osjća potreba još djelotvornije reforme tih ureda, radi bolje djelotvornosti. I ovoga puta je kardinalski zbor o tome raspravljao, a Papi je ostavljena konačna odluka, proglašenje i provodjenje spomenute reforme.

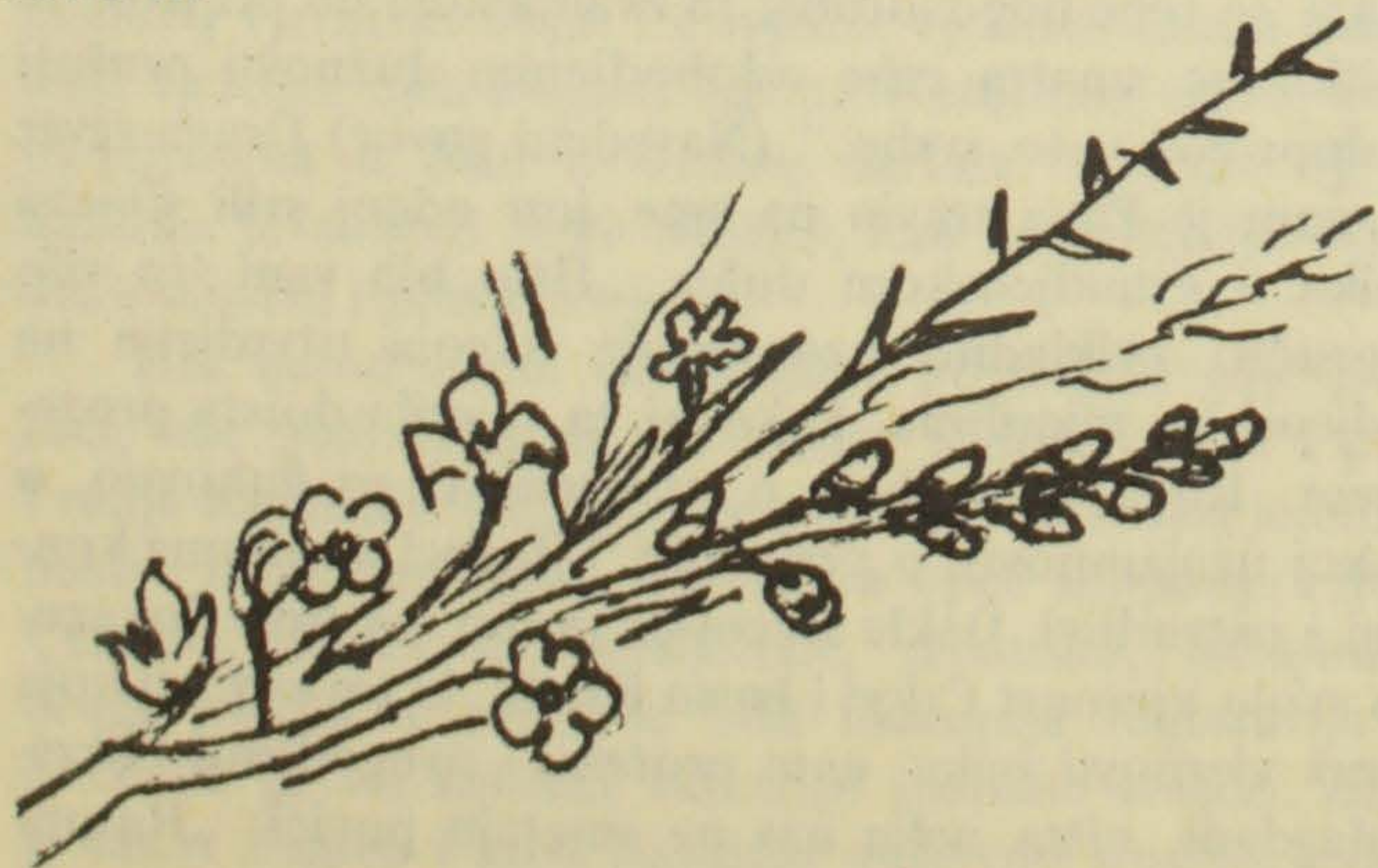

Proglašenje Svete godine Otkupljenja

Na citiranoj sjednici sa kardinalima 26. studenog 1982. godine Papa je najavio da će godine 1983. biti sveta godina Otkupljenja. Tada nabačenu misao Papa je temeljito izložio prigodom božićnog čestitanja kardinala i članova Rimske kurije, određivši vremenske termine početka 25. ožujka 1983. i svršetka 22. travnja 1984. godine, kao bitnu sadržinu i smisao proslava ovog jubileja. Papa želi da bismo ponovo otkrili kako je Isus Krist naš jedini Otkupitelj i Osloboditelj i zato preporuča da ova kateheza treba prožeti cijelu Crkvu u svim njezinim slojevima. Druga glavna misao Papine poruke je otkriće ljudske bijede, kojoj „ova godina hoće približiti Božje milosrdje...“ S tim u vezi je i oživljavanje smisla pokore i obraćenja čovjeka pritisnuta grijehom, a u tom će nam poslu veoma mnogo pomoći i Sinoda biskupa cijelog svijeta, koja će raspravljati o toj tematici, a ta će se održati u jesen (29. rujna) 1983. godine. U toj svojoj poruci Papa se pozabavio velikim problemom ljudske patnje nabrojivši pri tom sav spektar ljudskih boli: od neimaštine i gladi do osjećaja otpisanosti radi svoga uvjerenja i progona radi vjere, nacionalnog ili političkog uvjerenja. „Otkupljenje nam otvara divnu knjigu naše solidarnosti s Kristom Patnikom. Uvodi nas u tajnu naše solidarnosti sa svim patnicima. Jubilej Otkupljenja omogućit će da se jače živi u duhu općinstva svetih. Ljudske su patnje baština svijetu!“ Zatim tumači onu Pavlovu misao kojom se patnja osmišljava, da se njome „nadopunja“ ono što manjka Kristovim patnjama za Tijelo njegovo koje je Crkva. No istovremeno potiče nas da djelotvorno poradimo kako bismo ublažili ljudske patnje jer bi to trebali biti vidljivi znaci proslave ovoga jubileja u očima onih kojima će duhovni momenti biti manje vidljivi. Papa je u toj svojoj poruci izrazio želju da bi se proslava ove godine Otkupljenja pridružile i one crkvene zajednice koje nisu s nama u punom jedinstvu, kako bi se učinci Otkupljenja primjenili i na one dijelove zemaljske kugle gdje žive naša kršćanska braća. Sa nadnevkom 6. siječnja o.g. Papa je izdao apostolsku bulu „Otvorite vrata Otkupitelju“ kojom proglašuje godinu Otkupljenja.

Drugi konzistorij Ivana Pavla II. 18 novih kardinala sa svih kontinenata

Na generalnoj audiciji 5.siječnja 1983. godine Ivan Pavao II je navijestio svoju odluku da na blagdan Svijećnice (2. veljače) ove godine uvrsti 18 prelata i zaslužnih ljudi Crkve u kardinalski zbor. I tada je počeo čitati imena novih kardinala počev sa maronitskim patrijarhom A.P. Khoraiče i na četvrtom mjestu pročitao je ime nadbiskupa zagrebačkog mons.Franje Kuharića. Zatim su slijedila imena prelata iz različitih krajeva svijeta i na kraju popisa pročitana su imena trojice prelata iz istočne Evrope: nadbiskupa varšavskog i primasa Poljske Jozefa Glempa; apostolskog administratora Rige i Liepaje u Sovjetskom savezu Juliansa Vaivods; biskupa berlinskog Joakima Meisnera i čuvenog francuskog teologa Henri de Lubac. Zatim je sam Papa nadovezao: „Kako vidite dah univerzalnosti, koji je svojstven cijeloj Crkvi, očituje se u časnom skupu najbližih Papinih suradnika.“ Uistinu kao da je vezovima obnovljene ljubavi prema mjesnim Crkvama u pojedinim narodima Papa još jače htio pritegnuti srcu univerzalne Crkve—Rimu cijelo čovječanstvo i objediniti ga. Povezao je na sjeveru Rigu preko Berlina sa Varšavom, pa preko Zagreba do Rima sa Crkvom u Sjedinjenim Državama do daleke Kolumbije i Venezuele. Od daleke Oceanije i Australije na dalekom istoku preko Tajlanda, ranjenog Libanona, opasavši Crni kontinent i povezavši sa Rimom i crkvama Zapadne Evrope (sa Belgijom i Francuskom te još sa nekim lokalnim crkvama Italije). Kroz te prokušane pastire mjesnih crkava Papa želi kako bi se vezovi jedinstva ojačali u oba pravca to jest da bi Crkve među tim narodima bile prisutnije u Rimu i kako bi rimski biskup po tim kardinalima bio prisutniji u svakoj toj Crkvi. A sam obred njihovog uvođenja u službu sve je to tako rječito pokazao u cjelini i u malim pojedinostima kada je naš Papa pravi poliglota pozdravljao nove kardinala iz „malih naroda“ njihovom materinjskom riječju. Još jedan veliki i uspjeti potez Ivana Pavla II.

PROGLAŠEN NOVI CRKVENI ZAKONIK

Papa Ivan Pavao II potpisao je 25.siječnja ove godine bulu „Zakoni svete discipline“ kojom je proglasio novi Crkveni zakonik. Novi Zakonik stupa na snagu 27.studenog ove godine, to jest na prvu nedjelju Došašća.

Već se odavno osjećala potreba da se dosadanji Crkveni zakonik, izdan 1917. godine, pomalo obnovi i revidira, jer su neke forme zakona bile daleko nadidjene, a neke odredbe je samo vrijeme i sticaj okolnosti stavile van snage. Zato je još papa Ivan XXIII isti dan kada je objavio svoju nakanu da sazove II Vatikanski Sabor, objavio i nakanu da se revidira postojeći Crkveni zakonik. Za vrijeme Koncila papa Ivan XXIII je osnovao Komisiju od 40 kardinala. Na samom Koncilu je dozrijela misao da se dosadanji Crkveni zakonik ima temeljito preraditi da bi bolje odgovarao pastoralnom poslanju Crkve i potrebama suvremenih vjernika. Zatim je slijedio dugi i naporni put rada na izradi ovog novog Zakonika. Taj posao je trajao gotovo dvadeset godina, tako da je ravno dvadeset četiri godine nakon najave u istoj toj bazilici sv.Pavla izvan zidina, na isti dan Zakonik bio proglašen.

O novom Zakoniku trebat će još mnogo čitati i studirati da bi se o njemu moglo nešto više reći. Ovoga puta ćemo dati samo opći pregled tema prema kojima je sistematiziran ovaj novi Zakonik. Novi Zakonik ima sedam knjiga: opća pravila (1), o Božjem narodu (2), o Crkvenom učiteljstvu (3), o posvećenju Božjeg naroda preko sakramenata i bogoslužja (4), vremenita dobra Crkve (5), o crkvenim kaznama (6), o crkvenim procesima (7). Kako je već iz ovih naslova vidljivo, u temelju novog Zakonika je Crkva kao Božji narod. Iz tog temelja spontano izvire da se taj narod mora evangelizirati i zato mu je osim Riječi potrebno nepogrešivo Crkveno učiteljstvo, koje je Isus ostavio Crkvi. Taj narod treba posvećivati i voditi ga, zato su mu potrebna i stanovita materijalna dobra, ali nažalost radi ljudske slabosti i kazne i s tim u vezi stanoviti procesi. Već ova letimična skica novoga Zakonika pokazuje koliko je ovaj Zakonik nadahnut Evandjeljem i naukom II Vatikanskog koncila. Treba se nadati da ćemo ovaj Zakonik uskoro dobiti i na hrvatskom jeziku pa ćemo ga moći sa korišću studirati i svoj život prema njemu uskladiti.

Naši biskupi kod Pape

Posebna briga i ljubav prema našoj Crkvi

U ovom posljednjem razdoblju naša je Crkva bila predmetom posebne papine brige i ljubavi, počev od osobnog pisma nadbiskupu Kuhariću, kojim mu tjedan dana prije imenovanja za kardinala piše pismo u kojem mu javlja svoju nakanu da ga promakne u stožernika sv. Rimске Crkve, pa preko njegova imenovanja za kardinala, onih srdačnih prijema i pozdrava koje je uputio grupi hrvatskih hodočasnika koji su došli na kardinalovo promaknuće do imenovanja novog biskupa na upražnjenu križevačku biskupsku stolicu. No posebnu je ljubav pokazao prema našim biskupima koji su u mjesecu veljači došli u Rim na petogodišnji posjet Papi i grobovima apostolskih Prvaka, što se stručno zove posjet „ad limina“. Primao je svakog biskupa osobno ili sa pomoćnim biskupom (ukoliko ga ima). Sa svakim se je htio bratski i očinjski podijeliti brigu za dobro i napredak dijela Crkve koja je povjerena brizi dotičnoga biskupa. Tako su se s Papom sreli: nadbiskup zadarski mons. Mario Oblak; biskup puljsko-porečki mons. Dragutin Nežić; biskup šibenski mons. Josip Arnerić (12. veljače). Zatim je primio nadbiskupa i kardinala Kuharića sa dva njegova pomoćna biskupa mons. Miju Škvorca i mons. Djuru Kokšu (14. veljače) i (17. veljače) primio je nadbiskupa riječko-senjskoga mons. Josipa Pavlišića; nadbiskupa splitsko-makarskog mons. Franu Franića sa njegovim pomoćnim biskupom mons. Ivom Gugićem; biskupa subotičkog mons. Matiju Zvekanovića; biskupa djakovačkog Ćirila Kosa; biskupa hvarskog mons. Celestina Bezmalinovića; biskupa krčkog mons. Karmela Zazinovića i nadbiskupa beogradskog mons. Alojza Turka. (Ostali biskupi naše Domovine će poći „ad limina“ negdje sredinom ožujka ove godine)

U petak 18. veljače 1983. primio je sv. Otac Ivan Pavao II sve naše biskupe i u govoru, koji je uputio, bio je izvredno topao i pun razumijevanja i priznanja našim biskupima za trud koji ulažu kako bi se kraljevstvo Božje učvrstilo u dušama obiteljima i u cijelom narodu. Posebno je pohvalio štovanje presvete Bogorodice u našem narodu, koje se manifestira na Bogorodičine blagdane oko svih Marijanskih svetišta, a „osobito oko Marije Bistrice u kojoj ćete slijedeće godine slaviti svoj prvi Nacionalni Euharistijski kongres“, istakao je sv. Otac. Zatim je Papa nastavio izlagati i ono što vidi u našoj Crkvi kao stanovite manjke. Prije svega stavio je biskupima na srce temeljitu katehizaciju i evangelizaciju Božjeg naroda koji je izložen utjecajima materijalizacije, hedonizacije i drugih negativnih utjecaja, jer se tome može oprijeti živa vjera u Božju riječ. Sa ne manje skrbi Papa je povjerio biskupima da bdiju nad pravovjerjem katoličke teologije i sredstvima kojima se te misli šire među klerom i osobito pukom. Sa bolju u duši Papa je konstatirao da broj svećeničkih i redovničkih zvanja opada u našoj Crkvi. Zato je Papa našim biskupima stavio na srce molitvu i ozbiljan rad na okrivanju i njegovanju zvanja.

NADE I RADOSTI NAŠE VJERNOSTI CRKVI

Radost i ozračje velike nade prostrujile su cijelom našom Crkvom od one siječanjske srijede kada je papa Ivan Pavao II navijestio cijelom svijetu imenovanje 18 novih kardinala među kojima je na četvrtom mjestu bilo ime nadbiskupa i metropolita zagrebačkoga i predsjednika BKJ i prvog biskupa crkve u Hrvata FRANJE KUHARIĆA. Svi događaji koji su prethodili njegovu imenovanju i sve ono što se je odvijalo u Rimu u dvorani Pavla VI, u bazilici sv. Petra i u crkvi sv. Jeronima, kao i ono u zagrebačkoj katedrali svakog kršćanina napunjavu velikom nadom. Sve su te manifestacije pokazale duboko jedinstvo naše domaće Crkve s Petrom i jedinstvo nje same. A jedinstvo je najbolje svjedočanstvo naše pripadnosti Isusu Kristu i garancija rasta i napretka jedne mjesne ili narodne Crkve. Imenovanjem našeg prvog biskupa kardinalom znači živo upristutnjenje Petrova srca, misli i želje u srcu naše domovinske Crkve. To je pečat naše stoljetne vjernosti, ali i velika nada naše sutrašnjice. Da to nisu samo lijepe fraze nego stvarnost, najbolje je pokazao posjet naših biskupa „ad limina“. Teško je reći u kojem se govoru ljepše odražava ova istina, da li u Papinu govoru upućenom našim biskupima, ili u govoru kardinala Kuharića Papi. Navedimo samo dvije misli. Kardinal Kuharić govori Papi: „Sveti Oče, Vi ste Petar našega vremena, već provjeren mučeništvom da prolijevanjem krvi dadnete svjedočanstvo za Istinu. Jačani Božjom milošću, pripravnici smo slijediti Vas na putovima mučeništva za obranu istina vjere, za promicanje dobra ljudi.“ (pozdravni govor, 18. veljače 1983.) Papa isti dan u svom govoru našim biskupima kaže: „Tu potrebu (povezanosti sa Petrovim nasljednikom i među sobom) vi na osobit način osjećate, jer je ona takodjer izraz iskrene, ponekad i herojske, vjernosti prema Crkvi i čvrstog prijanjanja vjernika vaših biskupija uz Petrova nasljednika.“ Kako nas obavezuju ove riječi? One moraju biti dnevni ispit naše vjernosti Crkvi. Što to u svagdanjem životu ima značiti? Papine želje za nas su norme, a on ih je jasno naznačio u svom govoru biskupima. Prije sve riječ o potrebi molitve i rada za svećenika i redovnička zvanja. Papa jasno govori: „Žarko Vas potičem da na tom području ne žalite napora, te da potičete svećenike, posvećene duše i obitelji da preuzimaju na sebe odgovornost za zvanja koja im pripada, te da nitko ne smatra sebe oslobođenim dužnosti pružiti svoj doprinos u tu svrhu.“ (Navedeni govor) Druga stvar koju nam je Papa stavio na srce, jest odgoj svih slojeva vjernika u evandjeoskom duhu. „Htio bih vam što više preporučiti prikladno promicanje odgoja utvrđena na evandjeoskim mjerilima, kako bi ta mjerila doista prožela život. Riječ je osobito o otvorenosti za duhovno, o bratskoj uzajamnosti, o praštanju.“ Zadaci su veoma konkretni i ostvarljivi. Dakle srcem na posao, jer time dokazujemo svoju vjernost Crkvi i Isusu Kristu. U toj radosti koja je izraz vjernosti neka nam proteku i ovogodišnji Uskršnji blagdani, ništa neka nas ne smetaju povici: „Raspni ga!“ koji se s vremena na vrijeme čuju!

kardinal Franjo Kuharić

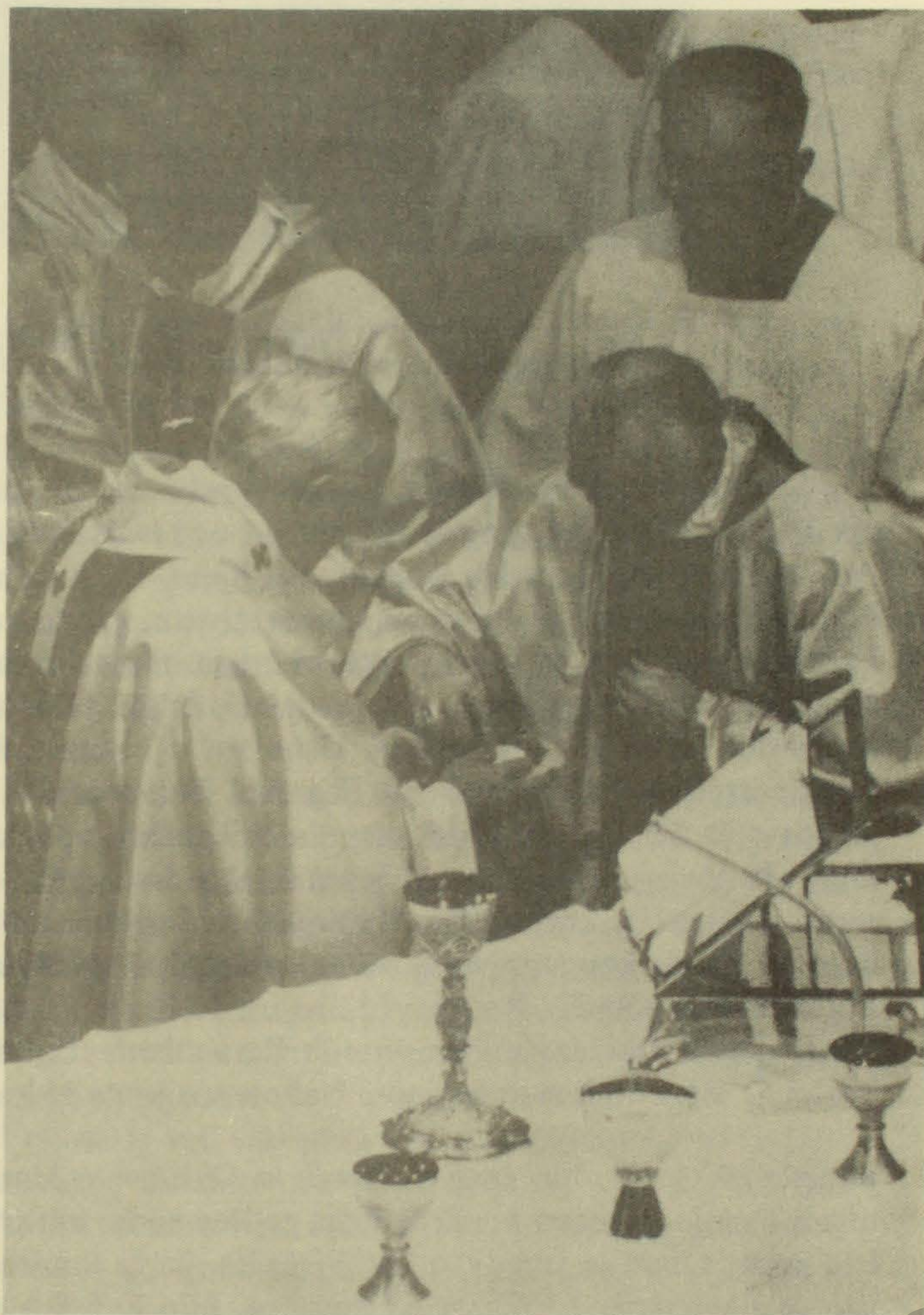
U srijedu 5. siječnja neposredno poslije 12 sati, zvona zagrebačke katedrale objavila su radosnu vijest, koja se brzinom vjetra širila Zagrebom, a zatim i čitavom domovinom. Toga podneva papa Ivan Pavao II. za vrijeme generalne audijencije u dvorani Pavla VI. rekao je prisutnim hodočasnicima: „Imenovat ću osamnaest kardinala...” Između osamnaest novoimenovanih kardinala sa svih kontinenata papa je na četvrtom mjestu pročitao ime Franje Kuharića, zagrebačkog nadbiskupa i predsjednika svih katoličkih biskupa u Jugoslaviji

Dar pape Ivana Pavla II.

Dogodio se dar Providnosti. Pogledom i srcem kružio je sv. Otac oko svijeta da bi popunio Senat Rimokatoličke crkve novim članovima. Izabrao ih je 18. Tim izborom okružio je cijelu zemlju. Kad sv. Otac imenuje nekog Pastira mj. ne crkve kardinalom, onda time izražava ne samo posebno povjerenje prema određenoj osobi, nego želi naglasiti i svoju osobitu zauzetost za tu mjesnu Crkvu i svoje poštovanje prema narodu u kojem ta crkva živi. To je znak pažnje ne samo prema starodrevnoj zagrebačkoj nadbiskupiji, nego i prema cijeloj Crkvi u Hrvata. Ovim je činom sv. Otac izrazio i svoju ljubav prema hrvatskom narodu, prema njegovoj povijesti i sadašnjosti. Dakako, počašćena je i cijela Crkva od Slovenije do Makedonije.

Nadbiskup glavnog hrvatskog grada Zagreba, čovjek kojega sva crkva u Hrvata smatra svojim prvakom, prima pred cijelim svijetom visoko Papino odlikovanje, uvršten je u sveti zbor najviših dostojanstvenika i odgovornika Katoličke Crkve. To je bez sumnje izričito priznanje Ivana Pavla II. svemu onomu što nadbiskup Franjo Kuharić znači. A Franjo Kuharić u domovini i širom svijeta prije svega znači nepokolebljivu vjernost. On je čuvar i promicatelj vjernosti Bogu i čovjeku, vjernost domu i domovini, vjernost cjelokupnoj baštini Katoličke crkve, koja je ukorjenjena u biće hrvatskog naroda. U duhu vjernost duboko je srodan Papi Wojtyli, kao navjestitelj i svjedok dostojanstva i prava čovjeka.

Naš narod širom domovine i po svijetu gdje god ga ima, već godinama to zna i tako misli o osobi i poruci Franje Kuharića. Gdje god se pojavljuje u svojoj jednostavnosti i iskrenosti riječi, doživljava opće simpatije i ljubav. Čestitke slovenske, mađarske, albanske, ukrajinske i druge katoličke braće iz svih biskupija Jugoslavije svjedoče da ga svi katolici smatraju jednako svojim. Za njih je takav Zagreb i novi Kardinal duhovno središte i žarište i utočište.

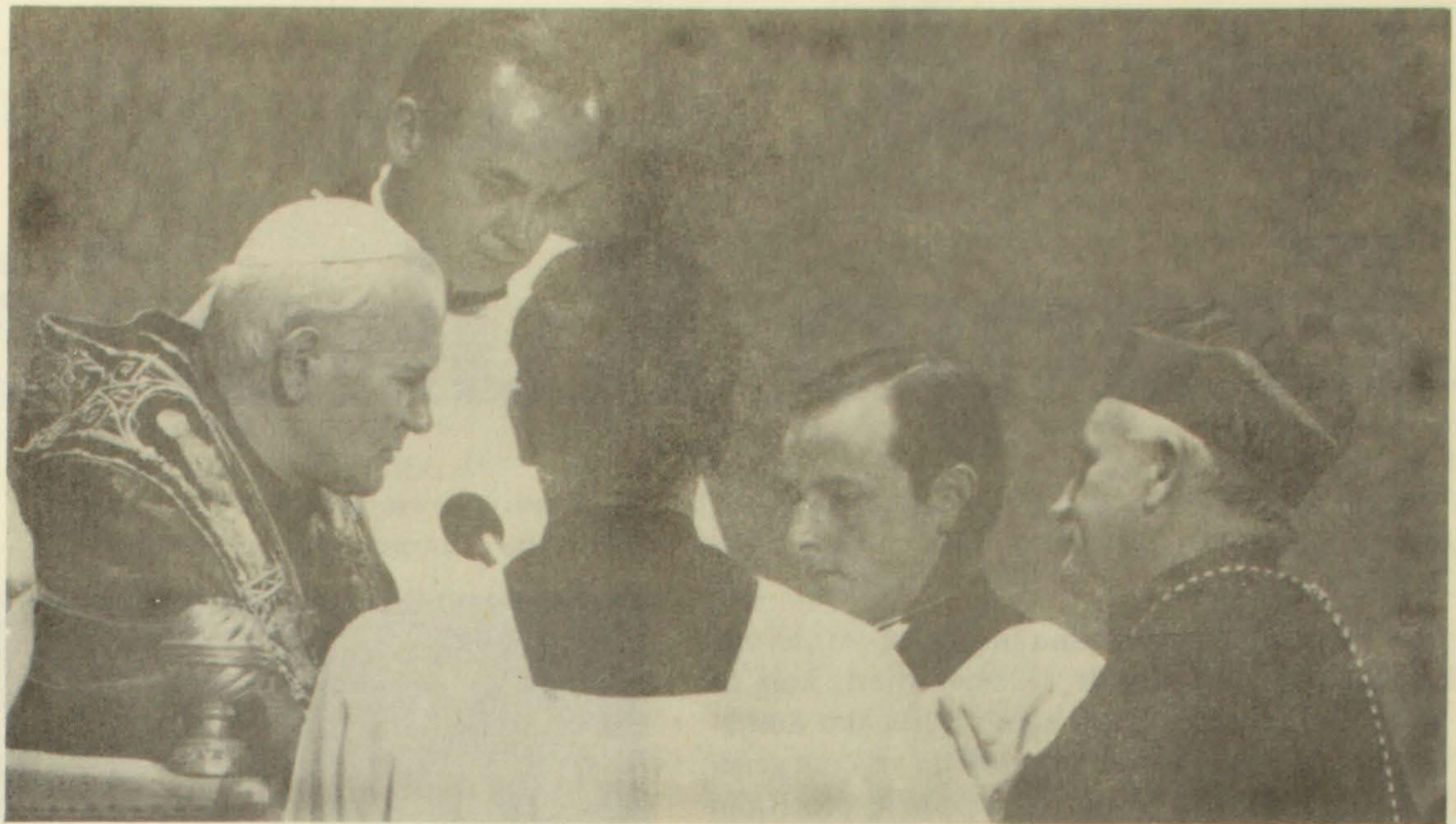
Papa Ivan Pavao II i kardinal Franjo Kuharić
za vrijeme koncelebrirane sv. Mise u Rimu

ČESTITKA

KARDINALU FRANJI KUHARIĆU

Ovaj čas doznadoh za imenovanje. Odmah upućujem u ime naše biskupije, svećenika, redovnika i redovnica i svoje osobno tople, srdačne čestitke. Gospodin je ispunio želje mnogih i Vašoj uzoritosti dao križ. Neka obiljem blagolsova prati naporni odgovorni rad. Vivas, floreas, crescas ad multos felicissimosque annos!

Biskup Zvekanović

Najsvečaniji trenutak: kardinal Franjo Kuharić pred Papom

NAŠ KARDINAL FRANJO KUHARIĆ

Uzoriti Gospodin Franjo Kuharić rodio se 15. travnja 1919. godine u Gornjem Pribiću od oca Ivana i majke Ane rođj. Blažić, kao 13. i najmladje dijete. Da Kardinalovi roditelji nisu bili otvoreni prema životu, pa da mali Franjo nije došao na svijet, kako bi crkva bila uskraćena za jednu ovakvu veličinu! Sve svoje škole sa zavidnim uspjehom svršio je u Hrvatskoj. Osnovnu u rodnom Pribiću, a srednje i fakultetske u Zagrebu. Za svećenika ga je posvetio 15. srpnja 1945. zagrebački nadbiskup i kardinal dr. Alojzije Stepinac. U jesen iste godine počeo je svoje svećeničko djelovanje. Najprije kao kapelan u Radoboju, zatim kao upravitelj novoosnovanih župa Rakov Potok i Pravučnjak. Kad je 12. rujna 1946. u župi sv. Martina pod Okićem ubijen župnik Pavao Bedenik, imenovan je upraviteljem i te župe. Nakon što je na Uskrsni

ponedeljak 1950. bio ranjen župnik u Okičkoj sv. Mariji, mladi Franjo preuzeo je i kroz dvije godine vodio upravu i i te župe. Često je stanovao kod vjernika, jer je u narodu uživao povjerenje i nailazio na potporu. Bilo je teško, ali nije zaboravljao riječi koje mu je rekao u tim danima biskup Josip Lach: „Svećenici se ne smiju povlačiti s teških terena!”

U proljeće 1958. imenovan je župnikom u Samoboru, gdje ga je i zateklo imenovanje za pomoćnog zagrebačkog biskupa u proljeće 1964. Biskupsko posvećenje primio je u zagrebačkoj katedrali 3. svibnja 1964.

Kao biskup sudjeluje na 3. i 4. zasjedanju Drugog vatikanskog sabora, gdje je govorio o raznim problemima svećeničkog života i rada, o suvremenim bračnim problemima i o slozi Crkve sa znanošću. U kolovozu 1969. imenovan je Apostolskim administratorom Zagrebačke nadbiskupije, a bulom Sv. Oca Pavla VI. od 16. lipnja 1970. imenovan je rezidencijalnim zagrebačkim nadbiskupom i metropolitom. Nakon Koncila, kad biskupi pojedinih regija sami biraju svoga predsjednika, nadbiskup Kuharić je već od 1970. do danas redovno biran za predsjednika Biskupske konferencije Jugoslavije.

U mnogim svojim govorima hrabro se zauzima za prava i slobodu čovjeka. „Dužnost mi je da naviještam, svjedočim i promičem one vrijednosti koje su temelj ljudskoga života i zaštita ljudskog bića. Te vrijednosti izvire iz Božje riječi... To su: istina, pravednost, sloboda i ljubav”. (Iz nastupnog govora nadbiskupa Franje Kuharića 1970. g.) „Mi smo s Vama, Sveti Oče! S Vama smo u obrani slobode Crkve, u zaštiti dostojanstva ljudske osobe, u promicanju neotudjivih ljudskih prava... S Vama dijelimo žalost zbog tlačenja tolikih naroda bez slobode, zbog velikih tjeskoba ljudi bez kruha, bez rada, bez slobode, osobito bez vjerske slobode”. (Govor kardinala Kuharića u audijenciji „ad limina”. Glas Koncila br. 500/83). I u svom govoru u zagrebačkoj stolnici 27.II.1983. zauzima se za prava zatvorenika.

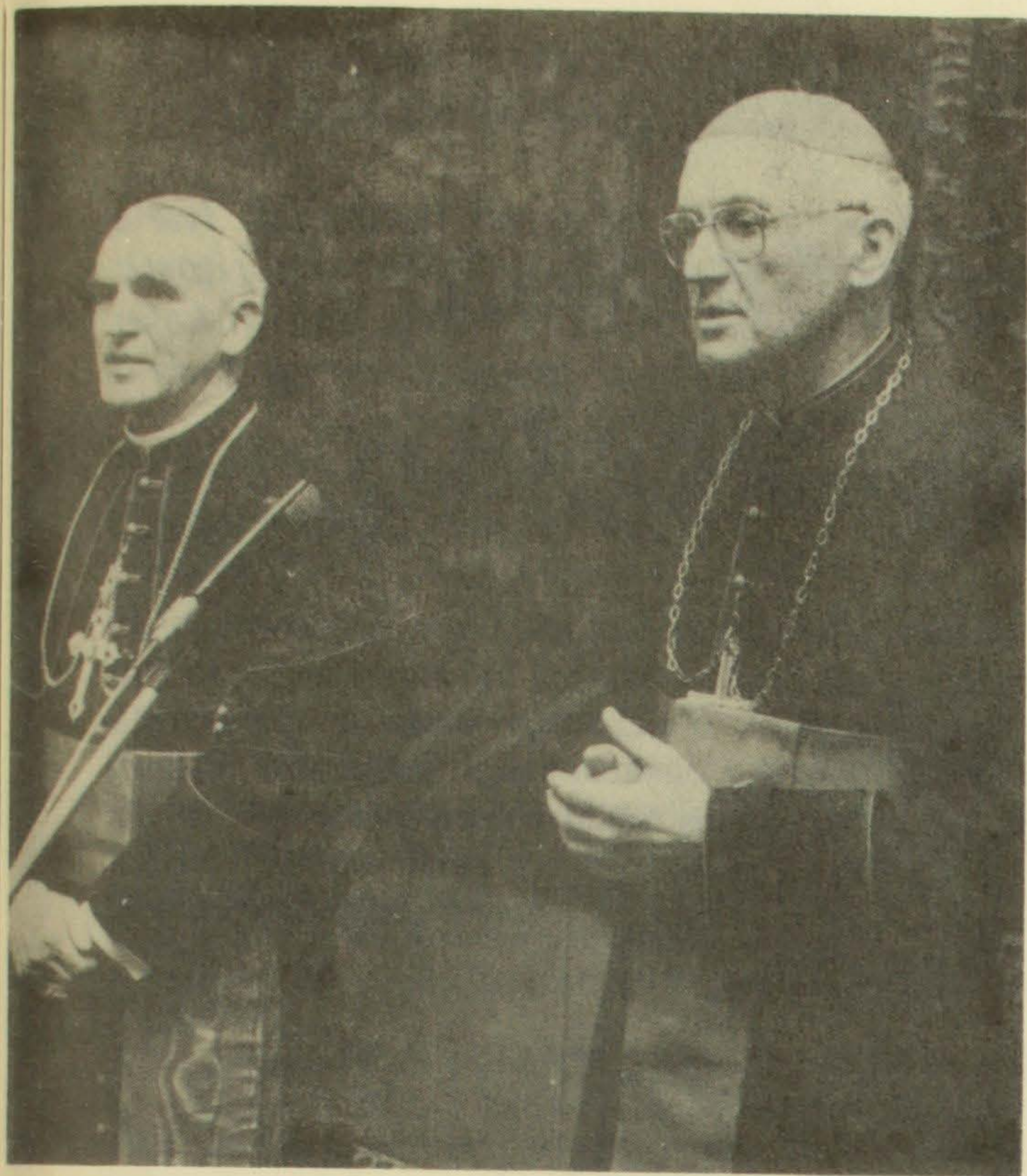
U isto vrijeme naš Kardinal je čovjek duboke osobne molitve i meditacije, što pokazuje i zbirka njegovih propovijedi „Hodajmo u Istini”.

Prsten s Petrova groba

Na Svijećnicu, 2. veljače, novi kardinali su stigli u Rim, da iz ruku Petrova nasljednika prime dekrete i znake dostojanstva, grimizni biret i prsten. Bilo je to nevidjeno slavlje i radost za 400 hodočasnika iz domovine, koji su za tu zgodu hodočastili u Rim.

Jedan po jedan, uspinjali su se grimiznim stepenicama pred Papu koji im je svakom napose stavljao na glavu grimizni biret i svakomu napose odredjivao naslov jedne crkve u Rimu. „Na slavu svemogućega Boga, i na ures Apostolske Stolice primite crvenu kapu kao znak kardinalskog dostojanstva, čime se označuje da morate biti spremni neustrašivo, sve do prolijevanja krvi, zauzimati se za rast kršćanske vjere i za mir i spokojnost naroda Božjega, te za slobodu i širenje Svete Rimske Crkve”.

Pod svetom misom, koju su poslije podne novi kardinali koncelebrirali sa sv. Ocem, Papa je poslije propovijedi svakom kardinalu stavio na prst novi prsten, blagoslovljen prije toga na grobu apostola Petra. Na jednostavnom zlat-

Kardinal Fr. Kuharić i subotički biskup Matija
Zvekanović na prijemu grupe Bačkih Hrvata
u dvorani 'Vijenac' u Zagrebu

Domovinsko slavlje

U nedjelju, 27. veljače ovo slavlje iz Rima, prenijelo se u zagrebačku stolicu. Tu su ponovo proveli izvorni radosti što imamo Kardinala u osobi zagrebačkog nadbiskupa Franje Kuharića i zahvalnost papi Ivanu Pavlu II. za toliki i takav dar.

Zato, čim smo saznali da će pomenute nedjelje biti domovinsko slavlje u čast uzdignuća zagrebačkog nadbiskupa za Kardinala, počeli smo pripreme. Nakupili smo tri autobusa hodočasnika: jedan iz Subotice, drugi iz Novog Sada, a treći iz Sombora. Sa šest svećenika, desetak časnih sestara i oko 170 ostalih hodočasnika, krenuli smo u subotu ujutro za Zagreb, gdje nas je već čekao naš biskup Matija Zvekanović.

Ovakovo slavlje, zagrebačka stolnica nije doživjela od vremena sahrane kardinala Franje Šepera. Oko 30 biskupa, 300 svećenika, mnoštvo redovnica, a Božjeg naroda koliko je bilo u prepunoj katedrali, toliko je bilo i napolju, onih koji su malo okasnili i nisu mogli ući. Tri zbora su uz pratnju orkestra veličali slavlje, a novi Kardinal je izrekao prekrasnu propovijed. Nama Bačkim Hrvatima zaigralo je srce od ponosa, kad je Kardinal u propovijedi posebno naglasio da su tu i hodočasnici Bački Hrvati. Pjevanje Tebe Boga hvalimo i „Lijepa naša” već je postalo sastavni dio ovakvih svečanosti.

Kolika radost kad smo saznali, da će Kardinal makar i na kratko, primiti sve Bačke Hrvate. U žurbi i nervozni skupljali smo se u dvorani „Vijenac”, sretni da ćemo iz neposredne blizine vidjeti Slavljjenika. Simpatičan u svojoj skromnosti, pozdravljen je burnim pljeskom. Ispred hodočasnika iz Bačke naš biskup Matija Zvekanović pozdravlja Kardinala, a zatim nam se pomalo tihim, ali sugestivnim glasom punim ljubavi obraća i sam Kardinal.

Veli da je već više puta bio gost Subotičke biskupije, pa se raduje što smo i mi njega posjetili i sve nas od srca pozdravlja. I nastavlja, kako jedan narod može živjeti u geografskoj udaljenosti, ali treba težiti prema svom vjerskom i kulturnom središtu. I pita da li Bački Hrvati žele preživjeti u svojim plodnim ravnicama. To će moći, ako budu otvoreni prema životu da imaju brojnu djecu i sačuvaju vjeru i svoj jezik.

Ponovo se zahvalio na posjetu, pozdravlja sve nas i naše kod kuće i svima podjeljuje svoj blagoslov.

Slijedi izmjena darova. Djevojka i momak u bunjevačkoj narodnoj nošnji, predaju Kardinalu grb izradjen od slame. To je dar Subotice. Grb su izradile Mara Ivandekić i Kata Rogić. Djevojke iz Sombora u bunjevačkoj narodnoj nošnji daju Kardinalu na dar veliku, umjetnički izradjenu svijeću. Šokci i Šokice iz Monoštora i Sonte, takodjer u bogatim narodnim nošnjama, darivaju Kardinala šokačkim ćilimima, šarene „ljope” i somborskim sirom.

Kardinal sa zahvalnim smješkom prima darove i dijeli krunice, svete sličice, a svećenicima knjige.

Opet burnim pljeskom ispratismo voljenog Kardinala i brzo se nadjosmo kod autobusa, da što prije krenemo ravnoj Bački.

nom prstenu je reljef Golgote: raspeti Krist, a pod križem Marija i Ivan Apostol. Svakomu je Papa rekao: „Primi prsten iz ruke Petrove i znaj da se ljubavlju Prvaka apostolskog jača tvoja ljubav prema Crkvi”.

Na hrvatskom je tom zgodom Papa rekao doslovce: „Dragi moji Hrvati! Sve vas ovdje prisutne najsrdačnije pozdravljam. Okupljeni oko vašeg novog kardinala Franje Kuharića, vi i svi Hrvati po vašoj domovini i po svijetu, ostanite uvijek vjerni i odani Rimokatoličkoj Crkvi”.

Na trgu Svetog Petra Hrvati su okružili svoga Kardinala i dugo se s njim pozdravljali, zajedno pjevali, fotografirali se.

Zauzetost za Boga i čovjeka

Kao zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić je osobitu pozornost poklonio provodjenju koncilске obnove na svim razinama crkvenog života, širenju i produbljanju slavlja „Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata”. U novije vrijeme osobito euharistijskim kongresima. Poznat je kao vrstan propovjednik i revnitelj molitvene obnove te gorljiv Marijin štovatelj. Osobita su mu skrb duhovna zvanja. Zaštitnik je i dobrotvor zagrebačkog Karitasa. Doveo je u Zagreb sestre Majke Terezije. Zauzima se za što suvremenije dušobrižništvo u novim predgradjima i za gradnju novih crkava. Ističe se u čuvanju složnog jedinstva u svojoj nadbiskupiji i u cijeloj našoj domaćoj Crkvi uz poštivanje svih zakonitih različnosti, pokazujući i u tome očinsko strpljenje.

TELEGRAM KARDINALU KUHARIĆU
SA STRANE „BAČKOG KLASJA“

Svjesni dara što nam je preko ruku Pape Ivana Pavla II Bog poklonio u osobi Vaše Uзорitosti: molimo da Vam isti Gospodin dade milosti kako biste svoj križ uspješno pronijeli preko brda i dolina sve do naših bačkih ravnicā:

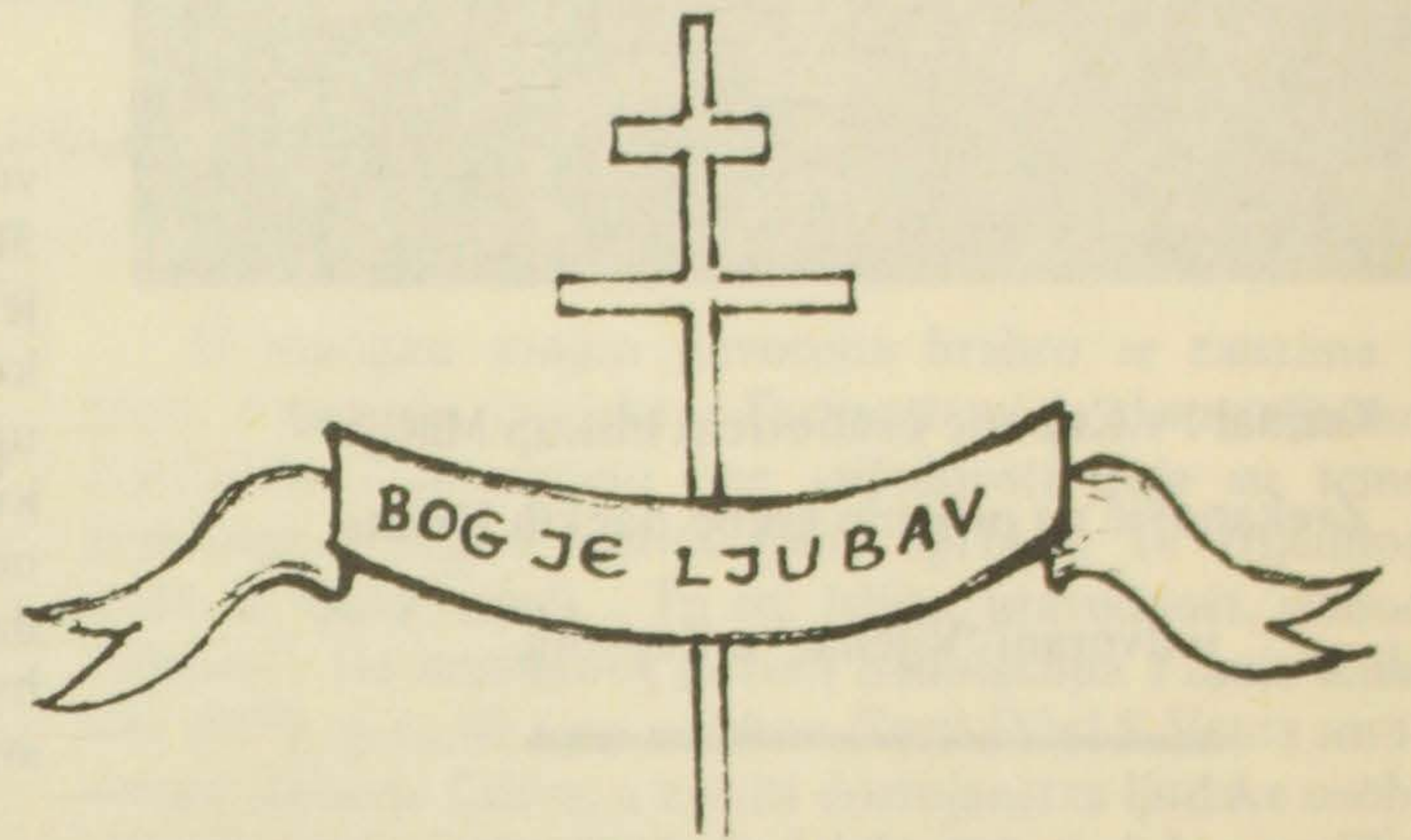
želi i čestita „Bačko klasje“

Vašim kardinalskim promaknućem počašćena je sva crkva u Hrvata. Zato sa velikom zahvalnošću Bogu i Svetom Ocu dijelimo Vašu radost i po Vama i u Vama izražavamo svoju sinovsku odanost i vjernost Svetoj Rimskoj Crkvi. Ad multos annos, veliki prvosvećenice naše Crkve!

Lazar Ivan Krmpotić
glavni i odgovorni urednik

Grupa iz Subotice predaje dar kardinalu Fr. Kuhariću

Grupa iz Bačkog Monoštora predaje dar kardinalu Fr. Kuhariću

„Zavjetni dar“ subotičke biskupije položio vječne zavjete

Kada je u jesen 1981. godine kardinal Franjo Šeper u pratnji nadbiskupa zagrebačkog Franje Kuharića pohodio samostan bosonogih karmelićanki u Ivanić Kloštru, prigodom pregleda samostana, nadbiskup je predstavljao svaku pojedinu sestru, a kada je došao do s. Lidije od Duha Svetoga, ovim ju je riječima predstavio kardinalu. „Ova sestra je zavjetni dar subotičke crkve Gospi od Velikog Zavjeta u Solinu!“

12. rujna 1976. godine sa grupom hrvatskih hodočasnika koji su iz Bačke krenuli na veliku svečanost proslave 1300 godina pokrštenja Hrvata i 1000 godina od izgradnje prve crkve u čast presvetoj Bogorodici koju sagradi hrvatska kraljica Jelena, nalazila se djevojka Lidija Bakula iz Sombora. Ona je sama zaželjela, da bi put ka ostvarenju svog životnog ideala, vodio kroz ovo najstarije marijansko svetište Crkve u Hrvata. Vođstvo hodočašća zajedno sa cijelim Božjim narodom, koji je pošao na tu veličanstvenu proslavu vjere u našem Narodu, zeželješe, a Lidija tu želju učini svojom, te je prikazasma Gospi Velikog Zavjeta kao svoj „živi“ dar. Sa te svečanosti Lidija se nije više vraćala u svoj roditeljski dom u Sombor, nego je produžila u daleku Istru da se ondje povuče u tišinu Karmela, kako bi ostvarila svoj životni san postati kao karmelićanka prijateljica Isusova.

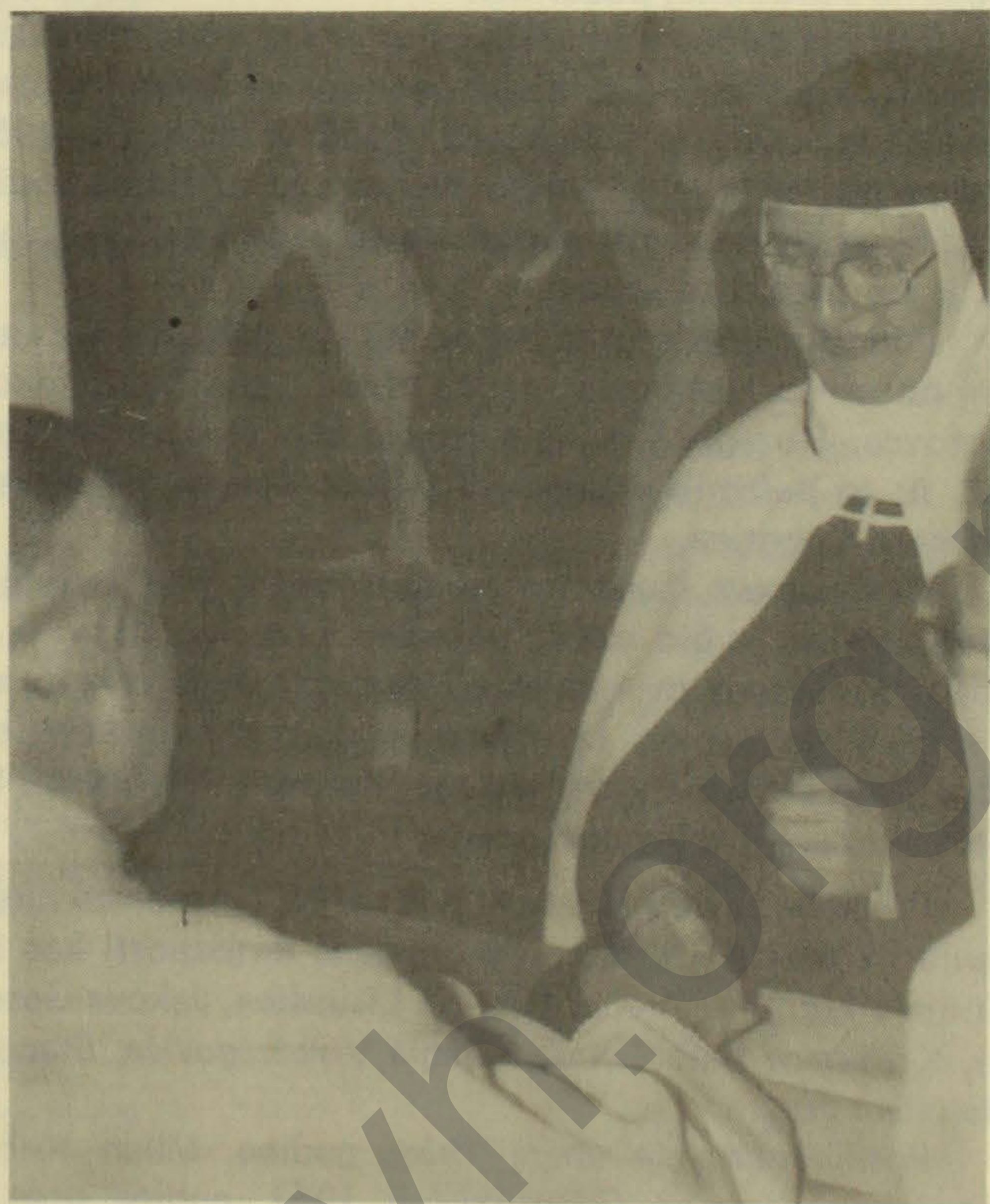
Lidija od Duha Svetoga je svoje zvanje osjetila još u svojoj ranoj mladosti. Rođena prije 25 godina u katoličkoj obitelji. Vjerski odgoj primila je u zdravom ozračju šireg obiteljskog kruga u kojem je vjera jednostavno značila život. Uzoran život ujaka i cijele njegove obitelji uvodio ju je u istinski vjerski život. Susret sa Karmelom bio je za nju otkriće koje ju je oduševilo i sve više privlačilo. Što su godine njezinog srednjoškolskog naukovanja odmicala, to je ona više i jasnije u sebi osjećala da je njezino mjesto u „srcu Crkve“ kako bi to rekla sv. Mala Terezija. Završivši sa izvrsnim uspjehom i priznanjem gimnaziju u Somboru, nastalo je pitanje da li još završiti najprije studij napr. jezika, pa tada ući u Karmel. Vatra u duši i mudri savjet svećenika, da je zvanje „prolazak Gospodnji“, stvoriše u Lidijinu srcu neopozivu odluku: „U Karmel i to odmah!“ Šest je godina sazrijevala u zajednici bosonogih karmelićanki sv. Male Terezije u Juršićima, nedaleko od Pule u Istri, a kada se je zajednica preselila u Ivanić Kloštar, svoju je formaciju tamo nastavila. Što je vrijeme više odmicalo, to je ona jasnije vidjela svoje mjesto u Karmelu, kao i mjesto Karmela u Crkvi.

Tako je 1982. godine na blagdan sv. Terezije Avilske, u okviru proslave 400 godina od smrti te velike Obnoviteljice Karmela, Lidija Bakula, danas s. Lidija od Duha Svetoga položila svoje doživotne (vječne) zavjete i svečane zavjete u karmelskoj zajednici u Ivanić Kloštru. Svečanu misu je predvodio nadbiskup zagrebački Franjo Kuharić uz provincijala otaca karmelićana o. Antu Stantića, te provincijala zadarske franjevačke provincije o. Alfonsa Orlića, te dvadesetak svećenika iz svih krajeva naše Domovine. Svečanost je

bila veoma dojmljiva, od ozračja u redvničkoj obitelji, izvanredne atmosfere u kapeli i među samim klerom. Nadbiskup je u svojoj propovijedi istakao tri osobnosti koje su obilježile ovu godinu, sv. Franjo Asiški, sv. Maksimilijan Kolbe i sv. Terezija Avilska, naglasivši njihov obnoviteljski rad u Crkvi i u vrijeme kada su živjeli, a i danas. U drugom dijelu svojeg govora nadbiskup je posvetio novozavjetovanoj sestri Lidiji, poželivši joj plodan život kontemplacije na korist Crkvi i Narodu.

Našu mjesnu Crkvu na ovoj svečanosti su zastupali župnik Lidijine župe u Somboru Josip Temunović i odgovorni urednik BK Lazar Ivan Krmpotić. Ovaj događaj predstavlja radost za našu mjesnu Crkvu, jer je to prvo kontemplativno zvanje iz krila naše Crkve, a gdje se takova zvanja rađaju, znak je da ta Crkva živi. Kontemplativno zvanje je najljepši cvijet, koji može procvjetati na trsu jedne mjesne Crkve. I dok se radujemo ovom daru, molimo i poradimo da ovo ne bude prvo i jedino ovakovo zvanje, nego da je u velikodušnosti srca slijede i druge i drugi!

LIK

Zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić
čestita sestri Lidiji

Koncert u čast Milana Asića

5. decembra 1982. god. subotički katedralni zbor „Albe Vidaković“ priredio je koncert u čast 65. godišnjice rođenja skladatelja Milana Asića.

Kad govorimo o muzičkoj umjetnosti u Subotici i njenom razvitku zadnjih nekoliko decenija, svakako moramo spomenuti kompozitora i dirigenta Milana Asića, koji ovdje živi i radi već dugi niz godina.

Milan Asić se rodio 1917. godine u Zagrebu. Otac mu se također bavio umjetnošću kao slikar, a porijeklom je iz stare dubrovačke obitelji.

Milan Asić je u Zagrebu, pored osnovne škole i gimnazije, pohađao muzičku školu, a onda se konačno opredijelio da glazbu odabere kao svoj životni poziv i da joj posveti svoj talenat i svoje sposobnosti. Upisao se na Muzičku akademiju u Zagrebu, gdje je studirao kompoziciju i dirigiranje.

Poslije uspješnog završetka muzičke akademije bio je glazbeni urednik zagrebačkog radija i pomoćni dirigent Hrvatskog narodnog kazališta.

Već u godinama provedenim na akademiji i na radio stanici stvorio je niz kompozicija.

Onda je nastupio prelomni momenat u životu Milana Asića. On je 1. oktobra 1945. godine došao u Suboticu. S njim je došla i njegova supruga Jelka Šokčević-Asić, koja je kao glumica i operna pjevačica stvorila mnogo velikih uloga na subotičkoj pozornici.

Tako je počeo stvaralački i organizatorski rad Milana Asića u Subotici. Bio je među osnivačima Opere u sastavu Hrvatskog kazališta u Subotici, 1950. godine. Do 1954. godine postojala je subotička Opera i to su zlatne godine muzičkog života, a tih godina stariji se sa žalošću sjećaju, jer je sve tako brzo prošlo.

Pod dirigentskom palicom Milana Asića na subotičkoj pozornici izvedene su velike opere Ivana Zajca, Jakova Gotovca, Đuzepe Verdija i drugih slavni kompozitora. Sve su to neizbrisivi tragovi i svijetli trenuci u kulturnoj povijesti Subotice.

Osim opere Subotica je tada imala Filharmonijski orkestar koji je bio među najvećim i najpoznatijim u Jugoslaviji, a izvodio je najteža i najljepša djela orkestarske i simfonijske glazbe. Izvodjena su djela velikih kompozitora kao što su Hajdn, Mocart, Betoven, Čajkovski, Šubert, Šuman, List i mnogi drugi.

Posebnu pažnju Milan Asić je uvijek posvećivao njegovanju i upoznavanju domaće glazbene umjetnosti kao što su djela kompozitora Vatroslava Lisinskog, Jakova Gotovca, Krešimira Baranovića, Mihajla Vukdragovića, Stanojla Rajčića i drugih.

Poslije ukidanja opere 1954. godine, Milan Asić je razočaran napustio Suboticu, ali 1957. godine opet se vratio i nikad nije napustio naš grad i s novim poletom nastavio je svestrani rad na unapredjivanju glazbene umjetnosti.

U Narodnom pozorištu kao dirigent orkestra uglazbio je mnogo scenskih kompozicija za pojedine kazališne komade. Također je pod njegovom dirigentskom palicom izvedeno nekoliko poznatih opereta Franca Lehara i drugih kompozitora.

Osobito treba naglasiti da je bio veoma uspješan dugogodišnji rad Milana Asića kao dirigenta Subotičke filharmonije s kojom je izveo mnogo koncerata u našem gradu i na gostovanjima. Na programu su bila simfonijska djela poznatih stranih i naših skladatelja.

Kao dirigent Subotičke filharmonije Milan Asić je suradjivao s mnogim kompozitorima. Ovom prilikom spomenut ćemo suradnju s Jakovom Gotovcem, koji spada među najpoznatije hrvatske skladatelje, a nedavno je preminuo u Zagrebu.

Treba istaći da je 1958. godine Jakov Gotovac proslavio 40. obljetnicu svog umjetničkog rada, a ta proslava je ostvarena u suradnji sa Subotičkom filharmonijom, koja je tom prilikom pod ravnanjem Milana Asića izvela Gotovčevo simfonijsko djelo „Bunjevačke igre“. Izvodjenje tog glazbenog djela subotička publika je vrlo lijepo primila i srdačno pozdravila.

35. obljetnicu svoje umjetničke djelatnosti proslavio je Milan Asić 15. svibnja 1972. godine. Tom prilikom je u subotičkom Narodnom pozorištu bila praizvedba njegove kantate za sopran solo, zbor i orkestar „Zemljo krša – zemljo ravni“, koja za temu ima motiv iz historije Hrvata – Bunjevaca.

U davna burna vremena Bunjevci su napustili kršnu zemlju Hercegovinu, praćeni burom i plačem žena i djece. Došli su u prostrane bačvanske ravni; tu ih je čekala zemlja lakog života, ali tvrde i snažne ruke su zaorale dugačke i duboke brazde. Zazelenila su se beskrajna polja, a klasovi su ih zakitili i pozlatili.

Osim ovog spomenutog djela Milan Asić je komponirao još niz simfonijskih djela.

Uz ovaj bogat rad na području glazbene umjetnosti kao kompozitor i dirigent, danas želimo posebno istaknuti suradnju Milana Asića sa subotičkim katedralnim zborom „Albe Vidaković“. U toj suradnji komponirao je niz kompozicija i na taj način je pomogao razvitku duhovne i rodoljubne glazbe u Subotici.

Od duhovnih skladbi Milana Asića spomenut ćemo samo neke:

Kompoziciju „Psalam 150“ posvetio je sestri Mirjam Pandžić, koja je dirigent katedralnog zbora „Albe Vidaković“.

Kompoziciju „Dušo Kristova“ posvetio je svojoj supruzi Jelki.

Kompozicije „O, Marijo, zvijezdo mora“ i „Omnia omnibus“ posvetio je našem biskupu Matiji Zvekanoviću.

Ove godine na proslavi jubileja sv. Terezije Avilske u mašoj katedrali izvedena je zborna kompozicija Milana

Asića „Domine, aut pati, aut mori“ („Gospodine, ili trpjeti, ili umrijeti“), a to je bilo geslo sv. Terezije Avilske.

Medju duhovne kompozicije Milana Asića možemo ubrojiti glazbenu obradu nekoliko naših poznatih božićnih pjesama.

Od novijih rodoljubnih kompozicija Milana Asića možemo spomenuti skladbu „Subotica mila“ na tekst pjesnika Jakova Kopilovića i skladbu „Blagoslovljena ova zemlja“ na tekst pjesnika Ante Jakšića.

U suradnji sa subotičkim katedralnim zborom „Albe Vidaković“ stvoreno je niz kompozicija Milana Asića na tekstove naših pjesnika Ante Evetovića Miroljuba, Ante Jakšića, Stipe Bešina i Jakova Kopilovića.

Milan Asić svojim kompozicijama i katedralni zbor „Albe Vidaković“ svojim nastupom pod ravnanjem sestre Mirjam Pandžić neizrecivo mnogo su pomogli uspjehu kulturnih i književnih priredaba u Subotici, u Paulinumu prigodom proslave dužijance na blagdan Velike Gospe, 15. kolovoza pod nazivom „Dani kruha i riječi“, od 1980. do 1982. godine.

Bez te suradnje Milana Asića i zbora „Albe Vidaković“ sve te kulturne priredbe u Paulinumu bile bi mnogo siromašnije, a oni su ih obogatili i svim slušaocima priredili su bogat i lijep umjetnički doživljaj.

Za sve što je M. Asić učinio u kulturnom i muzičkom životu Subotice nikada nećemo moći dovoljno dati priznanje. On je sve svoje sposobnosti i talente ugradio u umjetnost i glazbu.

Zato, u čast 65. godišnjice rođenja skladatelja M. Asića katedralni zbor „Albe Vidaković“ priredio je 5. prosinca 1982. godine koncert u subotičkoj katedrali. Zbor je ponovo izveo sve kompozicije koje su nastale u suradnji sa kompozitorom Milanom Asićem u toku nekoliko zadnjih godina.

Tako smo ponovo čuli te lijepe skladbe koje su ranije izvedene u raznim prigodama. Ovaj koncert u katedrali bio je velik kulturni događaj i za sve prisutne to je bio ugodan umjetnički doživljaj.

Za uspjeh koncerta zaslužni su svi članovi katedralnog zbora „Albe Vidaković“ i dirigent s. Mirjam Pandžić, jer su uložili mnogo požrtvovanja i truda.

Na orguljama zbor je pratila Jelena Demšedi. Pored uspjeha zbora treba istaći soliste Tereziju Buljovčić—Jegić i s. Karmelu Kovačević.

Zahvaljujemo maestru Milanu Asiću na dosadašnjoj pomoći i suradnji sa katedralnim zborom „Albe Vidaković“ i želimo da ta suradnja bude trajna i plodna.

B . . . ć

PJESME MOJE

*Kad me radost raspiruje,
il' kad tuga mori,
u samoći pjesme pišem
dok mi srce zbori.*

Vita Vojnić Purčar

*A pjesme su i najbolji
prijatelji meni
i utjeha kad su mi
snovi razoreni.*

HOSTIJO SVETA

*Isječci su mog života
svjedoci jedini
koje su mi želje bile
srecu u dubini.*

*Tebe moje oči gledale bi najradije,
Tebe srce moje ljubilo bi najnežnije,
O Tebi moj razum mislio bi najuzvišenije,
A volja moja služila Ti najspremnije.*

*U svaku sam pjesmu svoju
dušu staviti htio,
i u svaki, svaki redak
moga bića dio.*

*Tvoja me ljepota zanosi,
Tvoja me bjelina privlači,
Isuse, zaogrnut u veo hostije,
Ja se želim sakrit u nabore Tvoje.*

*Prepuštenog zaboravu
pjesme mene tješe
i sa svojim tihim ritmom
milo mi se smješe.*

*Hostijo sveta, hostijo bijela,
Hostijo slatka i draga,
Primi moj skromni hvala,
Hostijo sveta, mala.*

Vjenceslav

POPRAATNI SONET

*Tri sam puna dana pleo
ovaj vijenac od stihova,
i treći ga danak spleo
pred večernji udar zvona.*

*Dok valovi misli teku,
moje pero završava,
a sa crkve toranj jeku
drevnih zvona oglašava.*

*Ritam zvona već prestaje,
a u mojem snenom oku
radosnice suze sjaje.*

*Nek anđeli pjesmu ovu
na rukama čistim, bijelim
odnesu do Tvojih nogu.*

Vjenceslav

EKUMENSKI SUSRET

OD ZAJEDNIČKE MOLITVE
KONKRETNIM DJELIMA LJUBAVI

Već je postala redovita praksa da se žene kršćanskih zajednica: evangeličke, katoličke i pravoslavne, u Bačkoj Palanci sastaju svake godine na zajedničku molitvu za mir i jedinstvo Crkve i svijeta. Riječ je o moltvenom gibanju kršćanskih žena za mir i jedinstvo, koje su prihvatile i kršćanske žene u Vojvodini. Ovo molitveno gibanje nastalo u Sjedinjenim Američkim Državama, a prije gotovo deset godina u Vojvodinu su ga presadile žene Reformirane crkve. Toj su se akciji postepeno priključivale žene ostalih vjerskih zajednica i tako se je ona širila uvijek na nova područja; na gradove i sela, osobito u ona gdje žive pomiješano pripadnici različitih vjerskih zajednica. Ovi sastanci se održavaju svake godine na prvi petak u mjesecu ožujku.

Tako su i ove godine kršćanske žene u Bačkoj Palanci obavile taj molitveni susret. Molilo se i pjevalo na četiri jezika prema dobivenom programu koje su za ovu zgodu postavile žene sa Karipskih otoka. Ove lijepo i harmonične bogoslužne ure, na kojima sudjeluju i predstavnici klera svih triju vjerskih zajednica, dobivaju sve širi ekumenski značaj. Od prošle godine iz ovih molitvenih susreta rodila se je inicijativa da se vjerske zajednice međusobno pomažu. Prvo su katolici i evangelići priskočili pravoslavnoj braći kad su oni gradili svoj novi parohijski dom. Katolici ove godine restauriraju svoju crkvu izvana u povodu dvjestote obljetnice gradnje istoga objekta, tada su pravoslavci i evangelići prispjeli svojim darovima. Zato je katolički župnik iskoristio priliku da javno zahvali i evangeličkoj i pravoslavnoj braći, pa je u ime katoličke zajednice uputio zahvalni list evangeličkoj zajednici, koja je prije izvjesnog vremena donijela svoj dar. Nakon čitanja lista katolički župnik se je živom riječju još jednom zahvalio i evangeličkim domaćinima (ove se je naime godine susret obavio u evangeličkoj crkvi), i pravoslavnoj braći.

Kao drugi plod ovih molitvenih susreta, u duhu Papi- ne želje, da bi smo u toku ove Svete godine otkupljenja pokušali zajedno sa ostalom kršćanskom braćom otkriti veliku ljubav našeg zajedničkog Otkupitelja, je prikazivanje filma „Život Isusov“ koji će se naizmenice prikazivati u katoličkoj i evangeličkoj crkvi, tokom ove korizme. Na filmovima i komentarima prisustvovat će vjernici svih triju kršćanskih zajednica. Tako, eto, ekumska suradnja, unatoč poteškoćama, ipak napreduje.

NOVI KANDIDATI ZA SVEĆENIŠTVO

Na blagdan sv.Obitelji u subotičkoj katedrali podijelio je mjesni biskup Mons.Matija Zvekanović red djakonata teologu Gejzi Zapletanu rodom iz Ade. Samo nekoliko dana kasnije u tišini kapele u biskupskom domu primio je naš biskup u kandidaturu za svećeništvo dvojicu drugih teologa ANDRIJU ANIŠIĆA iz Male Bosne i FRANJU LULIĆA iz Sivca.

Evo kako je jedan od njih doživio taj događaj i te svoje dojmove želo podijeliti sa svima nama, a osobito mladima, za ohrabrenje:

„Nedjelja je, poslijepodnevni sati, u biskupskom domu vlada mir. Samo poneki šum i škripa vrata, odavala je da u kući ima živih ljudi. Pokušao sam se sabrati u tišini kućne kapele pred Isusom prisutnim u svetohraništu. Htio sam zamoliti Isusa snagu za ovaj novi, iako neznatan, ali ipak važan korak prema svećeništvu.

Od cijelog obreda najviše su me se dojmile riječi koje nam je uputio biskup. On je rekao, citirajući sv.Pavla, da je upravo Bog, u ljubavi predodredio da budemo njegovi, da budemo širitelji njegove „radosne vijesti“. — Da, rekao je biskup, upravo vas dvojicu, Bog hoće. Hoće da budete njegovi učenici koji će čitav život „vikati“ Krista kao sv.Ivan Krstitelj. Bog želi, da vi budete izazov ovom svijetu, da vi ćete Evandjelje, prije svega svojim životom, ali i riječima pozivajući sve ljude na obraćanje, pripravlajući Isusu put do svakog srca, do svačijeg života. —

Ohrabren ovim riječima spremno sam rekao svoj „hoću“, to jest hoću se što intenzivnije pripremati za svete redove djakonata i prezbiterata, rastući u ljubavi i znanju. Biskupove riječi: „Crkva te s radošću prima i očekuje“ odjeknule su u meni kao snažan Isusov zov. On želi da podjem njegovim stopama, da istrošim svoj život, kao On, za druge, ljubeći, kao On, do kraja.

Kad razmišljam o svom budućem svećeničkom životu i radu, uhvati me koji put oduševljenje nad tolikom zahtijevnošću Učitelja, koji ipak od „svojih“ ne traži ništa više nego što je i sam proživio, a uz to je obećao biti s nama do „svršetka svijeta“; uz opsaku, „ne bojte se!“ A ipak me ponekad spopadne strah; hoću li biti sposoban izdržavati takav tempo života. Što ako se iznevjerim...?! Ali tada kao da čujem Isusov glas: „Ne plaši se! Imaj pouzdanja u mene. Predaj se potpuno u moje ruke i ja, koji sam te izabrao i predodredio, ja ću te i opravdati. Uvijek ću biti uz tebe, samo ako se ti ne udaljiš od mene, ali i onda ću te čekati u moj zagrljaj, u kojem je, vjeruj mi, prava sigurnost.“

Eto ta osjećanja me nose sada dok se kao kandidat spremam za svoj konačni odaziv onomu čiji se pogled zaustavio i na meni; Onome koji me je zavolio i htio da budem dionik na Njegovom trajnom i vječnom svećeništvu. Neka me Marijin zagovor uvijek prati da nikad ne ražalostim svog Učitelja i brata Isusa Krista, nego da uvijek spremno ponavljam svoj „hoću“, pa i onda kad mi bude najteže.

KRIŽEVAČKA
GRKOKATOLIČKA BISKUPIJA
DOBILA NOVOG BISKUPA
MONS.SLAVOMIRA MIKLOVŠ

U utorak 1. veljače ove godine objavljeno je u Rimu imenovanje Mons. SLAVOMIRA MIKLOVŠ za novoga vladiku—biskupa drevne križevačke eparhije. Te iste večeri je vijest prenio Radio Vatikan, a L'osservatore romano je vijest donio u broju od 2. veljače.

Novi biskup je rodom iz Bačke iz rusinskog sela Đurđeva. Potiče iz brojne obitelji Simeona i Veronike Miklovš, kao najstarije dijete od sedmero braće i sestara. Po narodnosti je Rusin. Rodjen je 16. svibnja 1934. godine. Pučku školu završava u rodnom selu Đurđevu. Klasičnu gimnaziju završava u Rijeci i Pazinu. Teološke studije je završio na Katoličkom bogoslovskom fakultetu. Za svećenika je zaređen 7. srpnja 1964. godine u svom rodnom selu. Zatim na nekoliko mjesta službuje kao kapelan i upravitelj župe (Ruski Krstur, Grabar, Pečno i Vukovar). Godine 1969. postaje duhovnik grkokatoličkoga sjemeništa na Griču u Zagrebu i na toj ga službi zatiče imenovanje za biskupa. Uz dužnost duhovnika vodio je biskupijski računarski ured, uređivao biskupski vjesnik, bio je biskupijski ekonom i direktor kancelarije križevačkog biskupskog ordinarijata u Zagrebu.

Mladi vladika u službi nasljedjuje pokojnog nadbiskupa Gabriela Bukatka, koji premda je bio rimokatolički nadbiskup Beograda, bio je stalno apostolski administrator križevačke eparhije. Poslije smrti nadbiskupa Bukatka, biskupiju je vodio kao administrator pomoćni biskup Mons.Joakim Segedi.

Križevačka grkokatolička eparhija je po teritoriju najveća naša biskupija, a po broju vjernika spada među najmanje. Broji tek oko 50.000 vjernika rasutih po cijeloj Jugoslaviji od Metlike u Sloveniji do Gevgelije u Makedo-

niji, te od nekoliko kompaktnih grkokatoličkih sela u Bačkoj do Prnjavora u Bosni. Četiri narodne skupine tvore ovu biskupiju istočno slavenskog obreda. To su Hrvati (Žumberčani) na zapadu na potezu Zagreb — Karlovac na obroncima Žumberačkog gorja i u samom Zagrebu. Ukrajinici, rasuti po malim oazama širom zapadne Bosne i Slavonije sve do Vukovara, gdje se već pomalo miješaju sa Rusinima koji predstavljaju najkompaktniji dio vjerničkog puka križevačke eparhije, a smješteni su u Bačkoj, Srijemu i istočnoj Slavoniji. Četvrtu narodnu skupinu ove biskupije čine grkokatolički Makedonci na jugoistoku Makedonije u okolici Strumice, Gevgelije te u samom Skopju. A u Banatu postoji jedina grkokatolička župa rumunjske narodnosti Markovac sa filijalom Jankov most, nedaleko od Vršca. Ova biskupija broji osamdesetak svećenika rasutih po župama u Domovini i po cijelom svijetu. O vjernicima makedonske narodnosti brine se sadanji biskup skopsko—prizrenski Mons.Joakim Herbut, i sam grkokatolik po krštenju, kao apostolski vizitator.

Ovim imenovanjem Bačka postaje bogatija za još jednoga biskupa. Mons.Miklovš je četvrti biskup rodom iz Bačke. Mons.Segedi i Mons.Herbut su rodom iz Ruskog Krstura, Mons.Augustin Hornjak, grkokatolički biskup u Londonu (Engleska) iz Kucure i Mons.Slavomir Miklovš iz Đurđeva. Novi biskup će biti posvećen na Blagovijest 25. ožujka na sam dan otvorenja jubileja 1950. obljetnice otkupiteljske smrti i uskrnuća našega Gospodina Isusa Krista. Novom vladici želimo obilje Božje milosti i srce široko kao pijesak na obali morskoj, da bi svu ovu narodnu šarolikost i prostornu razštrkanost znao objediniti u jedno, kao Božju obitelj koja u sebi nosi dragocjenu baštinu vjernosti i poruku jedinstva kojemu naša vremena teže. Na mnogaja i blagaja ljeta, Vladiko!

U PARKU CRKVA

Uvrh Gata
vrata zlatna —
zlatna vrata
uvrh Gata.

Crkva mala
ukras parka,
čeka brata
priko praga.

Moli ljude,
voli ljude,
vodi ljude.
Bog je svugdje.

Staze same
razlistale,
kao plamen
ljube kamen.

MOLIM ZA POMILOVANJE

Žedju Te svetom molim
Više neg umom i srcem
Više neg umom i srcem
Za svetih pet Tvojih rana

Svaka svetija neg' moje žedji
Svaka bolnija od moje boli
Svaka šira od ljubavi moje
Svetija od svih mojih htijenja

Molim za pomilovanje
Ispod svetog propela
Na kojem visiš, Bože —
Za pomilovanje molim

USKRSNO BDIJENJE

Ostanimo noćas sami
Ispod križa
Na klecalu
Otvorimo dušu svoju

Srce lahor nek nam nosi
Pokoj sreći
Pokoj bolu
Vjerom biće nek nam živi

Upalimo krsnu svijeću
Da na gori
Da nam tinja
Svjetlo njeno ko svetinja

ŠIROM BAČKE

OBNAVLJA SE CRKVA U BAČKOM BREGU

22. prosinca 1982. godine upravo na godišnjicu posvete crkve i glavnog oltara u župnoj crkvi sv. Mihovila arkanđela u Bačkom Bregu subotički biskup mons. Matija Zvekanovič sa petnaestak svećenika zapadne Bačke blagoslovio je obnovljenu ponutricu crkve. Ova mala zajednica na samoj tromeđi Baranje, Bačke i susjedne Mađarske počela je temeljitu obnovu svoje župne crkve, jedne od najstarijih crkvi u Bačkoj. Još 1966. godine za župnikovanja + Marka Kovačeva obnovili su fasadu župne crkve. Međutim, dolaskom sadanjeg župnika Ivana Sabatkai nastavljena je obnova te prekrasne barokne crkve smještene na „brigu“, ili kako u starim spisima stoji zapisano na „bregu“ kako još i danas stari zovu svoje selo, a i ostala šokačka sela tako zovu Bački Breg, a njegove stanovnike Berešci. Odmah po svom dolasku mladi svećenik se svojski dao na posao. Sjećajući se upozorenja našeg starog profesora sa Teološkog fakulteta dr. Antuna Ivandije, koji nam je uvijek ponavljao mudri aksiom: nova crkva se gradi od temelja, a stara se obnavlja od krova. Tako je prva briga župnikova bila temeljito obnoviti krov. Izmjenio je dio dotrajale građe, nabavio novi crijep i postavio nove oluke. Zatim je slijedila temeljita obnova električne mreže i u crkvi i u župnom stanu. To je bilo potrebno i radi rasvjete i još više radi elektrifikacije zvona. Veoma uspješna rasvjeta unutrašnjih prostora crkve i pojedinih umjetničkih elemenata veoma je uspješno izvedena prema nacrtima novosadskog inženjera Florijana Škunce. Mladi župnik Sabatkai je u svojim pothvatima veoma temeljit zato je elektrifikaciji zvona predhodila temeljita obnova stubišta koja vode u zvonik, te samoga podijuma na kojem su postavljeni nosači zvona. Sve je to učinjeno od željeza. Istom tada se je prišlo elektrifikaciji zvona sa najmodernijim elektronskim programatorom sa kojim se može programirati sva potrebna zvonjenja za mjesec dana i više, što uvelike olakšava zvonarsku službu.

Svakako najimpozantnije djelo koje su Berešci izveli sa svojim župnikom Ivanom Sabatkai jest uređenje svetišta sa prekrasnim mramornim oltarom koji je izradio akademski kipar Nesto Orčić iz Zagreba, inače sina ovih bačkih ravni – sina bunjevačke nane. Veličanstveni oltar dominira cijelom crkvom a osobito u svetištu. Netko reče da je dostojan da bude oltar neke katedrale. Topli tonovi kamena boje kosti donijeli su posebnu toplinu i osjećaj blizine cijelom prostoru. Dotrajana ulazna vrata zamijenjena su novim hrastovim vratima. Predvorje crkve je zatvoreno hrastovom i staklenom ogradom, što zimi crkvu čini puno toplijom, a omogućava da crkva bude otvorena po cijeli dan kako bi se mogli doći klanjati Isusu u Euharistiji. Svi prozori na crkvi su izmjenjeni, a novo staklo oker boje daje posebnu toplinu cijelom prostoru crkve, osobito u sunčane dane. Razumljivo je da je svim ovim radovima manjkala kruna, to jest maljanje zidova i starog namešta-

ja koji je radi svoje umjetničke vrijednosti ostao u crkvi. Zato su se Berešci sa svojim župnikom dali i na taj posao. Pod vodstvom ing. Florijana Škunce radove restauracije slika, namještaja i maljanje zidova izvodio je mladi i veoma perspektivni firmopisac, restaurator i maljar Đurika Kiss iz Sombora, sin renomiranog majstora iste struke Lajos-a Kiss. Tri slike na stropu su restaurirane, zidovi omaljšani, retabli oltara i drveni namještaj prefarbani, a ornamentika pozlaćena. Opći dojam je izvanredan. Svi tonovi boja su uzeti iz mramornog oltara i krasne hrastovine ulaznih vrata. Kada se udje u crkvu, ima se dojam kao da se je po crkvi razlio spektar boja spomenutog kamenog oltara. Tom dojmu svakako doprinose novi elementi: svijećnjaci na oltaru, na zidovima, vječno svjetlo i umjetnički izrađene vaze načinjene prema nacrtu ing. Florijana Škunce. Crkva je dobila izvanredno dobro ozvučenje.

Nije potrebno isticati koliko je to truda i materijalnih sredstava koštalo i stoga ova zajednica u tom pogledu može biti uzorom svim našim zajednicama, jer će budućim naraštajima ostaviti crkvu urešenu tolikim umjetničkim vrijednostima. Na ovom primjeru se vidi ispravna svijest vjernička koja je svjesna da sve što radi, sebi i svom potomstvu radi i ostavlja. Sve su to izveli svojim vlastitim silama.

Kada čovjek vidi koliko je toga učinjeno za period od desetak godina mogao bi biti zaveden da pomisli, da se u toj župskoj zajednici ništa drugo i nije radilo, osim obnavljalo i gradilo. Dok se je obnavljala zgrada župske crkve, župskog stana i župskog vinograda, istovremeno se je gradila i živa građevina Otajstvenog Tijela – Crkve u ovom selu. Osim redovitih pastoralnih pothvata, koje mjesni župnik i njegovo pastoralno vijeće čine, posebno bih istakao veliku brigu oko podizanja duhovne kulture vjernika ovog sela. Posebno je vrijedna akcija da svaka katolička kuća ima sv. Pismo. Tako izgleda da u tom selu i nema kuće bez sv. Pisma. Također je velika briga župnikova da svojim vjernicima stavi u ruke što više ozbiljne duhovne literature. Sve više se osjeća potreba vjernicima pružiti mogućnost da svoje osnovno vjersko znanje, koje se stiče u katehizaciji i nedjeljnim propovedi, prodube kroz katolički tisak i duhovnu literaturu. Tako se eto uistinu obnavlja Crkva Božja koja je u Bačkom Bregu.

U CRKVI SRCE

*Šest dana crkvu
u srcu nosim,
sedmi dan se odmaram;
ponesem srce u crkvu
da se s Isusom sretne
kod oltara Njegovoga,
jedinoga, velikoga.*

naši pokojnici

ALBE SOKČIĆ

BLAGE USPOMENE O. DIONIZIJE ANDRAŠEC

Subotički vjernici su izgubili dugogodišnjeg dušobrižnika i ispovjednika. U franjevačkom samostanu 7. listopada 1982. godine je blago preminuo franjevac o. Dionizije Andrašec u 86. godini života, 67. godini redovništva i 60. godini svećeništva.

Sahranjen je u franjevačkoj grobnici u subotičkom Bajskom groblju. Sprovod je predvodio biskup Matija Zvekanović, a prisutni su bili rođaci, redovnička braća i provincijal fra Rajko Gelemanović. Uz njih su bili prisutni neki biskupijski svećenici i lijep broj vjernika.

O. Dionizije je rođen u brojnoj kršćanskoj obitelji u međimurskom selu Dekanovec. U ranoj mladosti je stupio u franjevački novicijat na Trsatu.

Tokom dugog redovničkog i svećeničkog života vršio je mnoge dužnosti u svojoj provinciji. U nekoliko navrata bio je član provincijske uprave i gvardijan u mnogim samostanima.

Ovom zgodom želimo posebno istaći dugu povezanost o. Dionizija sa Suboticom. On kao sin međimurske ravnice zavolio je bačku ravnicu. Velik dio svoga života proveo je u subotičkom franjevačkom samostanu i svojim pastoralnim radom ostavio je neizbrisiv trag u vjerskom životu puka, a osobito kod više generacija trećoredaca. Treći red (danas Svjetovni Red sv. Franje) uvijek je bio brojan i popularan među subotičkim vjernicima. Treba posebno istaći priručnik i molitvenik za članove Trećeg reda sv. Franje „Serafsko cvijeće“ koji je priredio o. Dionizije, a imao je nekoliko izdanja i pomogao je mnogim tisućama vjernika širom naše domovine u duhovnom životu.

Kad se govori o povezanosti o. Dionizija sa Suboticom, treba spomenuti njegov rad u klasičnoj gimnaziji u okviru dječačkog sjemeništa „Paulinum“, gdje je on predavao njemački jezik od početka, tj. od godine 1962. godine pa sve dok su mu godine dozvoljavale (oko 10 godina).

Sve su to razlozi da bački katolici čuvaju blagu uspomenu na pokojnog o. Dionizija i da posjete njegov grob.

Al-Be

U nedjelju 17. listopada 1982. g. preminuo je u Vojnoj bolnici na Šalati u Zagrebu svećenik i profesor Albe Šokčić, naš zemljak iz Subotice. Sahranjen je na novom zagrebačkom groblju Miroševac 20. listopada po vlastitoj želji u grobu svoje majke, koja je preminula prošle godine. Obred sahrane obavio je rektor Dječačkog sjemeništa u Zagrebu o. Josip Antolović uz asistenciju direktora gimnazije o. Vladimira Vlašića i dr. Marina Šemudvarca, koji je na sahranu svome prijatelju i saradniku na istoj školi kroz niz godina, doputovao iz Subotice. Sahrani su prisustvovali mnogi svećenici, redovnici i redovnice, lijepi broj bačkih Hrvata koji žive u Zagrebu. Posebno treba naglasiti, da je ovoj sahrani prisustvovao lijepi broj mladih intelektualaca, bivših učenika pokojnika.

Nad otvorenim grobom od pokojnika se oprostio dr. Marin Šemudvarac, u ime subotičkog biskupa, koji je konškolarac pokojnika mjesec dana prije toga, proslavio 50 godišnjicu mature, u ime svećenika subotičke biskupije njegovih prijatelja i onih kojima je pokojnik bio profesor, dok su seminarci subotičke biskupije bili đaci gimnazije na Šalati. Međuostalim dr. Šemudvarac je nastavio. „Jedna teška tragedija, povezana sa bolima duše i tijela, sada je prestala. Predznak nade u besmrtnost, koju je on u duši gajio, uvela ga u ovo nedjeljno jutro u novi život. Taj čas je on u životu dugo očekivao, jer kod životne drame 1953. g., kada je izgubio pokretni organ tijela, bio je već onda sasvim blizu vječnosti. Velika tajna beskrajnog Božjeg milosrđa a još više tajna Božje ljubavi, dala mu je snage, da i nakon toga radi i predaje, posebno mu dragu povijest hrvatskog naroda. Pri koncu je govor završen riječima. „Dragi Albe, propovijedao sam ti na mladoj misi, kao i prijatelju Aleksi Kokiću, a sada, kao nekoć njemu, moram ti držati i nadgrobno slovo. Mirno počivaj na ovoj grudi, dok ne dočekaš dan uskrsnuća!“

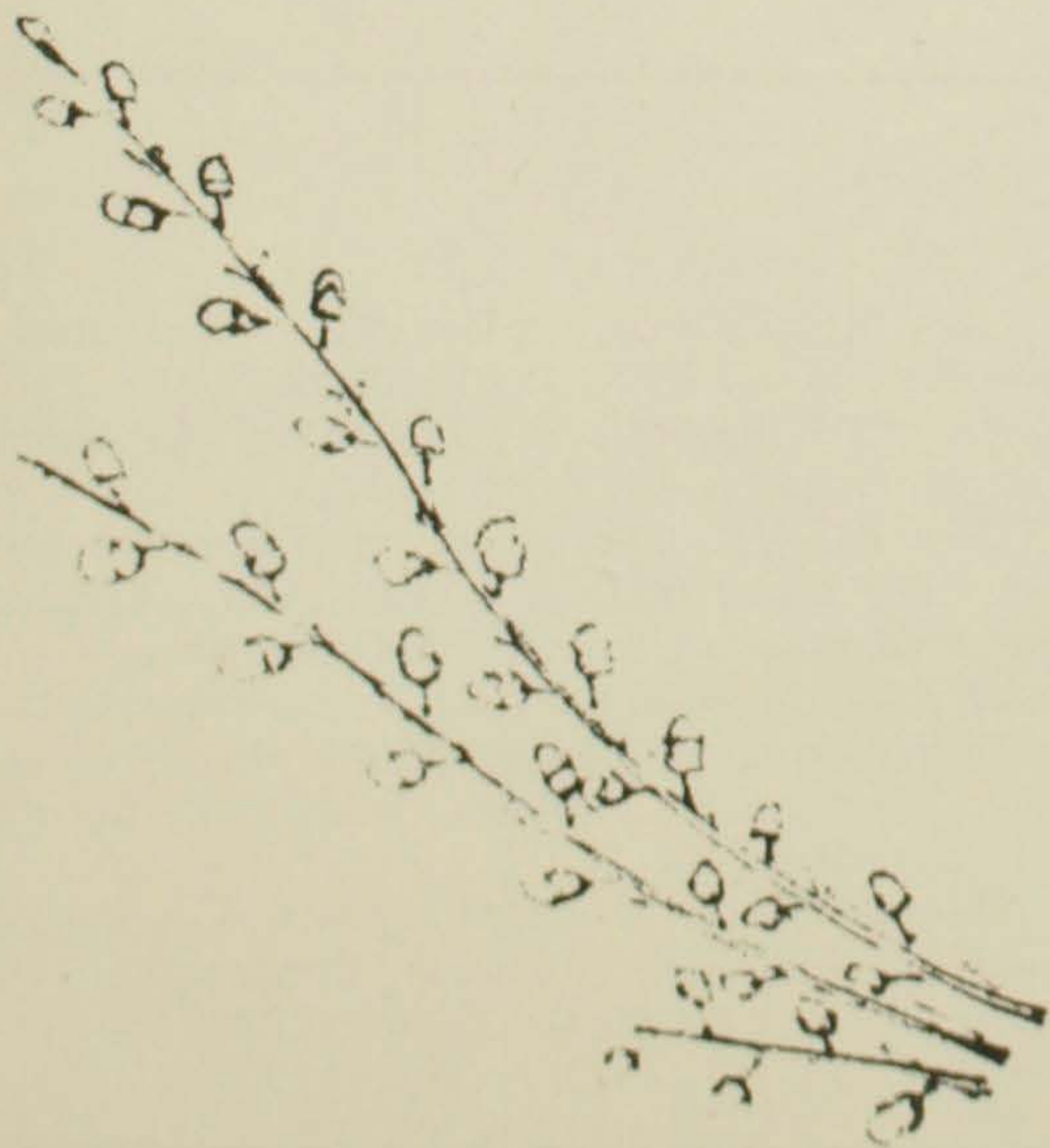
Albe Šokčić rođen je u Subotici 28. kolovoza, a kršten u crkvi sv. Roka 29. kolovoza 1914. g. Krstio ga g. Blaško Rajić, ondašnji župnik. Roditelji su mu bili Albe i Krista Vuković. Osnovnu školu i niže razrede gimnazije svršava u Subotici, a više razrede sa maturom u Nadbiskupskoj gimnaziji u Travniku. Na Bogoslovnom fakultetu diplomira 1957. g. a već dvije godine iza toga vraća se u Zagreb na studij opće i nacionalne povijesti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Diplomirao je na ovom fakultetu 1942. g. i preuzeo mjesto profesora na Franjevačkoj gimnaziji u Varaždinu, da bi uskoro postao profesor povijesti i na državnoj gimnaziji u Varaždinu. Od 1945 do 1948. g. vrši dužnost upravitelja župe sv. Nikole u Varaždinu. Koncem 1948. g. vraća se u Zagreb i postaje profesor na upravo osnovanoj Interdijecezanskoj srednjoj vjerskoj školi. (Te godine je naime dokinuta Nadbiskupska klasična gimnazija s pravom javnosti). Na novo osnovanoj školi radi od 1948. do 1971. g. nakon čega se povlači u mirovinu. Njegov život i rad kao vrsnog profesora i pedagoga lijepo je orisao nad grobom direktor škole o. Vladimir Vlašić. Lijepo je bilo saslušati i oproštaj od varaždinske župe, koji je izrekao sadašnji varaždinski župnik g. Josip Žalac.

Istoga dana u 16. s. bila je misa zadušnica u kripti sjemenišne crkve, kojoj su prisustvovali vjernici te župe, seminarci te sestra Klara sa mužem i djecom i brat Miško, koji je na sahranu došao iz Los Angelesa.

Pokojnika preporučujemo u molitve i Subotičanima, njegovim poznanicima i prijateljima, a posebno vjernicima župe njegove rodne sv. Roka.

Počivao u miru Božjem!

š-d-c

PASTORALNI SUSRETI U BAČU

U starodrevnom sjedištu Bačkog dekanata, u Baču, održan je ove godine susret ministranata i čitača za cijeli Bački dekanat. Na svetkovinu Obraćanja svetoga Pavla, 25. siječnja pozdravio je bački dekan g. Lazar Ivan Krmpotić ministrante i čitače iz Bačkog Petrovca, Veternika i Futoga kao goste. Bili su tu Palančani i Vajštanci. Najbrojniji su bili Selenčani i naravno Bačlijci. Riječ Božja u životu ministranta i čitača, bila je tema razmatranja koje je vodio g. Jakob Pfeifer iz Odžaka. On je mlade pripremio i za ispovijed. Svečani ulazak svih sudionika u crkvu učinio je svetkovinu Zaštitnika naše Biskupije i župe još ljepšom. Misno slavlje sa svim svećenicima dekanata predvodio je godspodin dekan. Nakon bratske agape ministranata govrio je dekan. On ih je uputio na praktičnu stranu njihove značajne uloge u liturgiji Crkve.

Pjevači

Susret pjevača održan je 12. veljače. Ovoga puta zapažena je prisutnost čak desetak dečki i djevojaka. Pomladili se naši crkveni zborovi. Bili su gosti iz Rumenke. Zastupljena je i Vajksa i odžaci, Bačka Palanka. Plavanci su posebno zainteresirani za ovakve susrete. I Plavna i Selenča je zastupljena s po deset, dok se iz Bača okupilo dvadeset pjevača. Razmatranje kao i pripremu za ispovijed vodio je mjesni pravitelj župe Stjepan Beretić. Iznenadila je pozornost svih prisutnih. Skladno pjevanje u kapelici časnih sestara izrazilo je raznolikost našega dekanata. Pjevalo se hrvatski, mađarski, slovački i njemački. Tako je organizirano i bogoslužje riječi. Svatko je htio pjevati na svakom jeziku, 'da svi budu jedno'. Časna setra Mirjam Pandžić iz katedrale u Subotici je uvelike doprinijela ljepoti i zanosu ovog susreta. Poslije agape gotovo svi ostadoše vježbajući nove pjesme i slušajući lijepo predavanje s. Mirjam. Posebno su se dugo zadržali oduševljeni pjevači župe sv. Jakova u Plavni.

BAČKA SLAVLJA

Bački sedamdesetgodišnjaci proslave svoj zajednički rođendan zajedničkim banketom u subotu, 29. siječnja. Prije banketa okupili su se u svojoj župnoj crkvi na sv. Misu zahvalnicu. Godine 1913. krstio je tadašnji bački župnik 137 djece. Od toga broja trojica su postali svećenici: Marin Šemudvarac, Ivo Topalić i Stjepan Ognjanov.

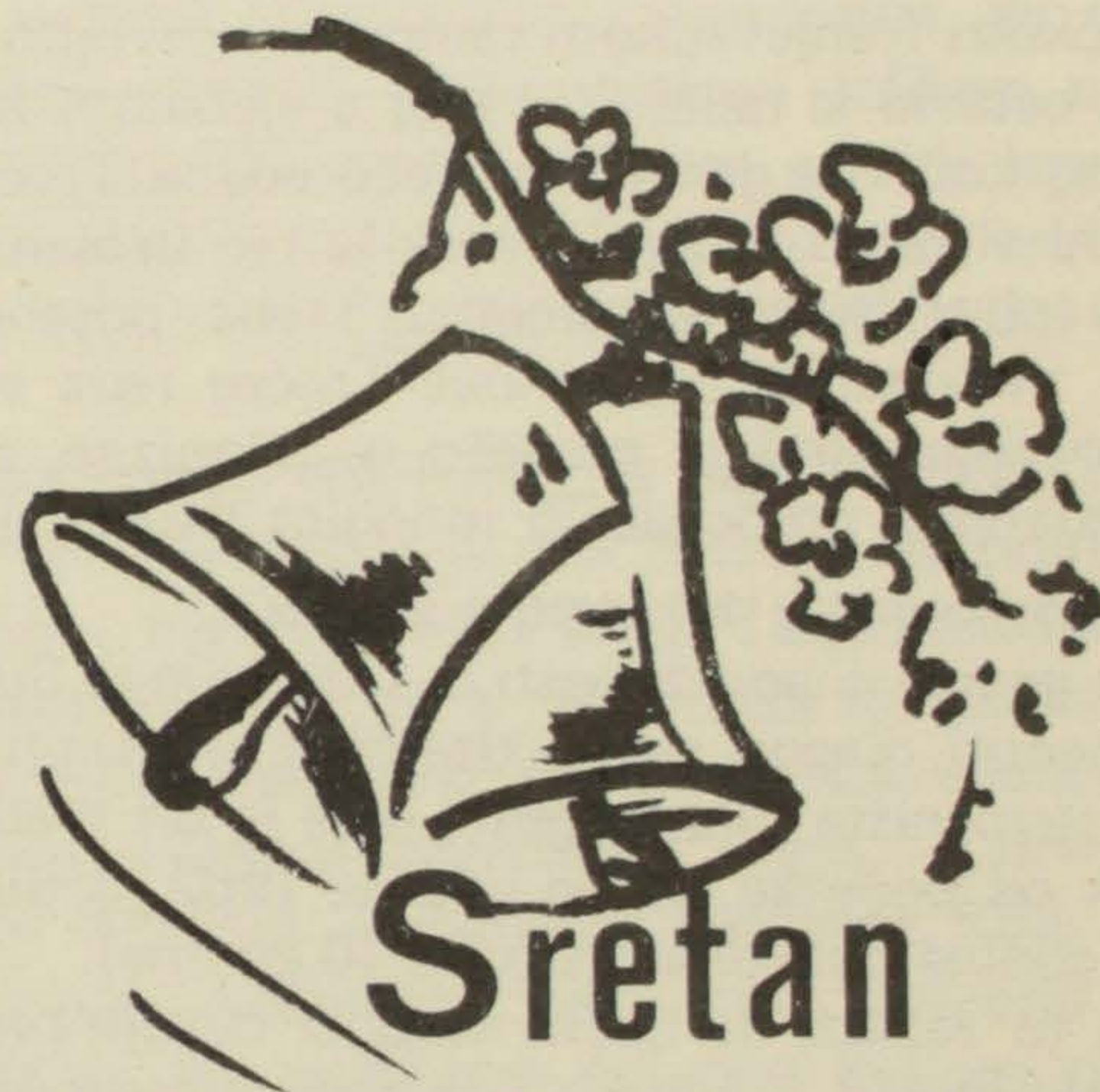
Dosljedni svom starom običaju organizatori su pozvali sve svoje vršnjake do čijih su adresa mogli doći. Sjećajući se kako je u Baču djelovao kao mladi svećenik njihov vršnjak, pozvan je bio kao najdraži gost naš biskup Mons. Matija Zvekanović. Pozvan je i župnik sv. Rokau Subotici dr. Marin Šemudvarac. Budući da su bili spriječeni, na početku slavlja je upravitelj župe pročitao njihovaispričnice i pozdrave. Bivši bački župnik i sadašnji bački arhiprezbiter preč. g. Ivo Topalić ja unatoč svojoj bolesti ipak došao iz Subotice. Gotovo za vrijeme cijele svete Mise je ispovijedao. Tako su slavljenici mogli svi pristupiti stolu Gospodnjem.

DEVETNICA GOSPI LURDSKOJ U TAVANKUTU

Već 25 godina sestre Dominikanke nalaze se u Tavankutu. Tu u crkvi vrše službe kantora, sakristana i vjeroučitelja. Svojim malim autom obilaze bolesnike i siromahe. Njihovo radosno služenje Bogu i narodu, pravi je dar Božji za ovu župu. Vjernici to osjećaju pa im uzvraćaju ljubavlju i poštovanjem.

Njihova mala ali lijepa i uredna kuća posvećena je Gospi Lurdskoj. Svake godine već na Marin, počima se devetnica na kojoj se svako veče okupi preko stotinjak osoba. Osobito su radosna djeca, koja Gospu razveseljuju molitvom i pjesmom. Naš župnik nam je u nagovorima istumačio život i djelo sv. Dominika. Nismo dosad pravo ni znali kako je Dominik veliki svetac, a dominikanski red puno dobra učinio u Crkvi i u našem hrvatskom narodu. Na sam blagdan Gospe Lurdske imali smo sv. Misu koju je služio mladomisnik Ivan Prčić, a poslije Mise „malo proštenje“ u kući časnih sestara, gdje su nas sestre pogostile, a djeca su nas uveseljavala pjesmom i recitacijama.

Maca K.

Sretan

Uskrs

„BAČKO KLASJE“ izdaje: Bački dekanatski ured, Bačka Palanka, GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Mr LAZAR IVAN KRMPOTIĆ, 21400 Bačka Palanka, Trg Bratstva i Jedinstva 30. Telefon (021) 74-423. Uređuje: UREDNIČKO VIJEĆE. – Suradnje i dopisi se šalju na adresu odgovornog urednika. ADMINISTRACIJA LISTA: Župni ured Isusova Uskrsnuća, 24000 Subotica, Gajeva 2. Telefon (024) 21-496. Narudžbe i uplate slati administraciji. Cijena broja 20 dinara. SLOG: Agape, Novi Sad. TISAK: Štamparija „Globus“, Batina, V. Nazora 47. List izlazi povremeno.

Oslobođeno od poreza na promet na osnovu mišljenja Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu, Novi Sad, br. 413-523/78 od 27.X.1978.g.